

K E N D E L S E

Kinnarps A/S
(advokat Søren Holmblad, København)

mod

Region Hovedstaden
(advokat Rikke L. Slavensky, København)

Region Hovedstaden etablerede ved udbudsbekendtgørelse nr. 2018/S 184-415625 et dynamisk indkøbssystem til brug for indkøb af ”belysning til kontorer, kantiner, venteområder, mødelokaler og lignende”.

Regionen etablerede endvidere ved udbudsbekendtgørelse nr. 2018/S 124-281655 et dynamisk indkøbssystem til brug for indkøb af ”almindelige møbler til kontorer, kantiner, venteområder, mødelokaler og enkelte møbler til patienter, som eksempelvis hvilemøbler”.

Den 4. juni 2019 iværksatte Region Hovedstaden tre miniudbud inden for de dynamiske indkøbssystemer vedrørende henholdsvis lamper (miniudbud 1) og møbler (miniudbud 2 og 3) til Rigshospitalets nyopførte ”Nordfløjen”.

Den 1. juli 2019 besluttede Region Hovedstaden at indgå kontrakt med Holmris B8 A/S om alle tre miniudbud.

Den 9. juli 2019 indgav Kinnarps A/S klage til Klagenævnet for Udbud over Region Hovedstaden. Kinnarps A/S fremsatte ved klagens indgivelse

anmodning om, at klagenævnet skulle beslutte, at klagen skulle have opsættende virkning.

Klagen blev ved klagenævnets afgørelse af 19. juli 2019 tillagt midlertidig opsættende virkning, jf. klagenævnslovens § 12, stk. 1. Klagenævnet meddelte ved afgørelsen parterne, at klagenævnet ville tilstræbe at træffe afgørelse vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt klagen skulle tillægges fortsat opsættende virkning under klagenævnets videre behandling af sagen, senest den 21. august 2019. Klagenævnet har efterfølgende meddelt parterne, at klagenævnet ville træffe afgørelse herom den 5. september 2019.

Den 3. september 2019 kl. 18.28 meddelte Region Hovedstaden i en e-mail, at regionen den 14. august 2019 havde indgået kontrakter med Holmris B8 A/S med hensyn til alle tre leverancekontrakter omfattet af denne klagesag. Regionen anførte endvidere, at spørgsmålet om opsættende virkning herefter ikke længere var aktuelt.

Den 4. september 2019 kl. 10.53 anførte Kinnarps A/S som svar på regionens e-mail, at virksomheden forventede, at klagenævnet straks ville tage skridt til at forhindre, at regionen – i strid med klagenævnets afgørelse om opsættende virkning – gennemførte de planlagte indkøb.

Kinnarps A/S nedlagde samtidig påstand om, at de indgåede leverancekontrakter straks skulle erklæres for uden virkning i medfør af § 16, nr. 2, i klagenævnsloven.

Kinnarps A/S anførte endvidere, at der fortsat var behov for, at klagenævnet traf afgørelse om at tillægge klagen opsættende virkning. For det tilfælde, at klagenævnet ikke straks erklærede kontrakterne for uden virkning, anmodede Kinnarps A/S om, at det i en kendelse om, at klagen blev tillagt opsættende virkning, blev præciseret, at der ikke måtte foretages yderligere leverancer under de indgåede leverancekontrakter henset til, at der var udsigt til, at kontrakterne – hvis virksomheden fik medhold i sin klage – skulle erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer i medfør af § 17, stk. 1, nr. 2, i klagenævnsloven.

Kinnarps A/S nedlagde herudover påstand om, at Region Hovedstaden skulle pålægges en økonomisk sanktion i medfør af § 19 i klagenævnsloven.

Klagenævnet besluttede herefter – ligeledes den 4. september 2019 – at tillægge klagen fortsat opsættende virkning således, at Region Hovedstaden ikke måtte modtage leveringer i henhold til de indgåede kontrakter eller iværksætte nogen form for skridt med henblik på at implementere kontrakterne.

Af de ordrebekræftelser af 2. september 2019, som regionen har fremlagt, ses, at værdien af leverancerne i henhold til regionens afgivne ordrer under de tre miniudbud er 2.483.897 kr. eksklusive moms (miniudbud 1, lamper), 6.125.118 kr. eksklusive moms (miniudbud 2, opbevaring og skriveborde) og 559.668 kr. eksklusive moms (miniudbud 3, væghængte skriveborde), i alt 9.168.683 kr.

Regionen har i sin duplik af 19. september 2019 anført, at der ikke i de indgåede leverancekontrakter er hjemmel til at pålægge Holmrís B8 A/S at standse ordrer i den ”nuværende situation”. Af hensyn til leveringstid og konsekvenserne af manglende/forsinket levering for ibrugtagningen af Nordfløjen, jf. også regionens anbringender vedrørende påstandene uden virkning, har regionen efter det oplyste fastholdt de igangsatte ordrer således, at produktionen er igangværende.

Klagen har været behandlet skriftligt.

Klagens indhold:

Klageskriftet indeholder følgende påstande:

”Påstand 1

Klagenævnet for Udbud skal konstatere, at Region Hovedstaden har handlet i strid med udbudslovens §§ 40, stk. 4, og 42 samt de grundlæggende principper om ligebehandling og proportionalitet i udbudslovens § 2 i forbindelse med udbuddet af en kontrakt om levering af lamper til Rigshospitalet, Nordfløjen (miniudbud 1), idet Region Hovedstaden har fastsat tekniske specifikationer (herunder mindstekrav til mål og produktgaranti samt ønsker om lamper med ét bestemt design beskrevet med angivelse af produktnavn og navn på

designer), som ikke er sagligt begrundet og proportionale med kontraktens værdi og mål og derfor medfører en kunstig indsnævring af konkurrencen.

Påstand 2

Klagenævnet for Udbud skal konstatere, at Region Hovedstaden har handlet i strid med udbudslovens §§ 40, stk. 4, og 42 samt de grundlæggende principper om ligebehandling og proportionalitet i udbudslovens § 2 i forbindelse med udbuddet af en kontrakt om levering af opbevaringsmøbler og skriveborde til Rigshospitalet, Nordfløjen (miniudbud 2), idet Region Hovedstaden har fastsat tekniske specifikationer (herunder mindstekrav til højden og dybden på opbevaringsmøbler, bordpladedybden på skriveborde, farven på hjul, bordpladernes kernemateriale og produktgarantiens længde samt ønsker til bordenes vandring og yderligere produktgaranti), som ikke er sagligt begrundet og proportionale med kontraktens værdi og mål og derfor medfører en kunstig indsnævring af konkurrencen.

Påstand 3

Klagenævnet for Udbud skal konstatere, at Region Hovedstaden har handlet i strid med udbudslovens §§ 40, stk. 4, og 42 samt de grundlæggende principper om ligebehandling og proportionalitet i udbudslovens § 2 i forbindelse med udbuddet af en kontrakt om levering af væghængte skriveborde til Rigshospitalet, Nordfløjen (miniudbud 3), idet Region Hovedstaden har fastsat tekniske specifikationer (herunder mindstekrav til bordpladernes kernemateriale og produktgarantiens længde samt ønsker til bordenes vandring), som ikke er sagligt begrundet og proportionale med kontraktens værdi og mål og derfor medfører en kunstig indsnævring af konkurrencen.

Påstand 4

Klagenævnet for Udbud skal konstatere, at Region Hovedstaden har handlet i strid med udbudslovens § 93 og ligebehandlingsprincippet i udbudslovens § 2 ved at fastsætte en frist for levering af vareprøver og/eller opstilling af prøvemøbler som led i afgivelsen af tilbud på levering af lamper, opbevaringsmøbler, skriveborde og væghængte skriveborde (miniudbud 1- 3), der er urimeligt kort og har givet den vindende tilbudsgiver en væsentlig konkurrencemæssig fordel.

Påstand 5

Klagenævnet for Udbud skal annullere Region Hovedstadens beslutning af 1. juli 2019 om at tildele en kontrakt om levering af lamper (miniudbud 1) til Holmris B8 A/S.

Påstand 6

Klagenævnet for Udbud skal annullere Region Hovedstadens beslutning af 1. juli 2019 om at tildele en kontrakt om levering af skriveborde og opbevaring (miniudbud 2) til Holmris B8 A/S.

Påstand 7

Klagenævnet for Udbud skal annullere Region Hovedstadens beslutning af 1. juli 2019 om at tildele en kontrakt om levering væghængte skriveborde (miniudbud 3) til Holmris B8 A/S.

Påstand 8

Klagenævnet for Udbud skal erklære den af Region Hovedstaden indgåede kontrakt om levering af lamper (miniudbud 1) for uden virkning og påbyde Region Hovedstaden at bringe kontrakten til ophør.

Påstand 9

Klagenævnet for Udbud skal erklære den af Region Hovedstaden indgåede kontrakt om levering af skriveborde og opbevaring (miniudbud 2) for uden virkning og påbyde Region Hovedstaden at bringe kontrakten til ophør.

Påstand 10

Klagenævnet for udbud skal erklære den af Region Hovedstaden indgåede kontrakt om levering af væghængte skriveborde (miniudbud 3) for uden virkning og påbyde Region Hovedstaden at bringe kontrakten til ophør.

Påstand 11

Klagenævnet for Udbud skal pålægge Region Hovedstaden en økonomisk sanktion.”

Region Hovedstaden har nedlagt påstand om, at påstand 1 - 10 ikke tages til følge, men at påstand 11 tages til følge.

Andre oplysninger i sagen:

Forud for de tre miniudbud, sagen angår, havde regionen iværksat fire miniudbudsrunder vedrørende ”møbler” under det dynamiske indkøbssystem for sådanne indkøb. De første tre miniudbud af møbler blev annulleret af regionen henholdsvis den 21. november 2018, den 9. januar og 8. marts 2019 under henvisning til uhensigtsmæssigheder i kravsspecifikationen. Det fjerde miniudbud, der angik blandt andet møbler,

blev annulleret af regionen den 3. juni 2019 under henvisning til fejl i udbudsmaterialet. Den del af miniudbuddet, der angik ”lamper”, blev annulleret med henvisning til, at denne del var udbudt under det forkerte dynamiske indkøbssystem.

Udbudsbetingelserne for de tre miniudbud, sagen angår, er dateret den 4. juni 2019 og er i vidt omfang enslydende. Bestemmelserne om inspirationslisten findes dog kun i udbudsbetingelserne vedrørende miniudbud 1 (lamper). Af udbudsbetingelserne fremgår blandt andet:

”2. Formål med udbuddet

...

Miniudbuddet vedrører en del af de møbler, der skal bruges til møblering af Nordfløjen på Rigshospitalet.

En nærmere beskrivelse af de lamper [og møbler], der ønskes indkøbt vil fremgå af Kravspecifikationen (CTM), Tilbudsliste samt Inspirationslisten (Bilag 3).

3. Generelt

...

- I Krav besvares mindstekrav (benævnt A-krav) og konkurrenceparametre (B-krav), samt en række øvrige oplysninger, der er nødvendige for udbudsprocessen.

...

3.2 Tidsplan

Tidsplan for udbudsproceduren

Dato	Begivenhed
3. juni 2019	Dato for udsendelse af udbudsmateriale i det dynamiske indkøbssystem
12. juni 2019	Frist for spørgsmål til udbudsmaterialet (spørgefrist)
14. juni 2019	Svarfrist på indkomne spørgsmål
17. juni 2019	Kl. 14.00 - Frist for afgivelse af tilbud i CTM
19. juni 2019	Levering af prøvemøbler på Rigshospitalet
27. juni 2019	Tildelingsbeslutning (forventet dato)
28. juni - 8. juli	Standstill og indhentning af dokumentation
15. juli 2019	Kontraktindgåelse (forventet dato)

1. oktober 2019	Leveringsstart
-----------------	----------------

...

7. Inspirationsliste

Inspirationslisten i bilag 3, skal af Tilbudsgiver kun ses som en inspirationsliste. Listen er udarbejdet, så Tilbudsgiver kan få et indtryk af hvilket designmæssigt udtryk, Ordregiver ønsker.

8. Vareprøver

Der skal leveres vareprøver af alle tilbudte produkter. Vareprøver behøver ikke at have den rigtige farve, tekstil eller lignende, det skal blot være det rigtige møbel, og der skal vedlægges farveprøve, tekstil prøve, materialeprøve eller lignende, således at Ordregiver kan vurdere farver, tekstiler og lignende.

Hvis flere tilbudsgivere tilbyder identiske produkter, vil Ordregiver vælge hvilken Tilbudsgiver der skal levere vareprøven. Tilbudsgivere der ikke leverer vareprøver vil i evalueringen få samme point som Tilbudsgiveren der har leveret vareprøven.

Vareprøver skal leveres og opstilles onsdag d. 19. juni 2019.

...

Vareprøverne skal leveres på følgende adresse:

Byggepladsen, Nordfløjen – Port 3
Blegdamsvej 9
2100 København Ø

...

9. Tildeling

De indkomne tilbud vurderes på grundlag af det økonomisk mest fordelagtige tilbud med følgende underkriterier, der ved vurderingen vægtes som angivet:

Vægtningen er i dette miniudbud fastlagt til:

1. Pris: 50 %

2. Kvalitet og design: 50 %

...

9.2 Underkriterium – ”Kvalitet og design”

Kvalitet og design vurderes på basis af de i Krav opstillede delkriterier under Kvalitet og design.

Underkriteriet Kvalitet og design evalueres efter en pointmodel på en skala fra 0-100 point. Hvert delkriterium vægter lige, med mindre andet konkret er angivet, og der tildeles point således, at maksimumpoint svarer til den af ordregiver bedst kendte løsning/besvarelse, 50 point er tilfredsstillende og 0 point er ikke opfyldt. Der tildeles point for hvert krav i hele 10'ere.

Da det er væsentligt for Region Hovedstaden at sikre høj kvalitet, er det et mindstekrav, at delkriterierne under Kvalitet og design i Krav som gennemsnit opnår minimum 40 point, svarende til kravet opfyldes mindre end tilfredsstillende. Opnår Tilbudsgiver færre end gennemsnitligt 40 point, kan Tilbudsgiver således ikke komme i betragtning, men erklæres ukonditionsræssig.”

Af udbudsmaterialets ”Bilag 1, Generelle krav” fremgår følgende om krav til reservedele, hygiejne og garanti (mindstekrav om 5 års garanti):

”Der skal være minimum fem års garanti på produkterne. I garantiperioden skal leverandøren garantere at have reservedele, så produkter der måtte gå i stykker i garantiperioden, kan repareres frem for at blive kasseret og erstattet af nyt produkt.

...

Krav til hygiejne deles op i følgende 3 kategorier:

1. Møbler til administrationsmiljøer
2. Møbler til kontorer i behandlingsområder, venterum og psykiatriske afdelinger
3. Møbler til ambulatorier, kliniske afdelinger og lignende.”

Af udbudsmaterialets ”Bilag 2, Moduler og varianter” for miniudbud 1 om lamper fremgår følgende mindstekrav:

”Arbejdslamper:

Arbejdslampe 1	
Artikelnummer: 8.12.03.006	
Sokkel/beslag	Bordbeslag
Vertikal arm, længde	40 cm
Horizontal arm, længde	45 cm
Farve	Hvid

Arbejdslampe 2	
Artikelnummer: 8.12.03.007	
Sokkel/beslag	Bordfod
Vertikal arm, længde	40 cm
Farve	Hvid

Arbejdslampe 3	
Artikelnummer: 8.12.03.008	
Sokkel/beslag	Bordbeslag
Vertikal arm, længde	40 cm
Farve	Hvid

Arbejdslampe 4	
Artikelnummer: 8.12.03.010	
Sokkel/beslag	Vægbeslag
Vertikal arm, længde	50 cm
Horizontal arm, længde	60 cm
Farve	Hvid

Arbejdslampe 5	
Artikelnummer: 8.12.03.011	
Sokkel/beslag	Vægbeslag
Vertikal arm, længde	40 cm
Horizontal arm, længde	45 cm
Farve	Hvid

Pendler:

Pendel 1		
Artikelnummer: 8.12.01.003		
Diameter	Ø15-20 cm	
Højde	15-20 cm	
Materiale	Aluminium	
Farve	Anodiseret brun, eller tilsvarende	

Pendel 2		
Artikelnummer: 8.12.01.011		
Diameter	Ø15-20cm	
Højde	15-20cm	
Materiale	Aluminium	
Farve	Anodiseret brun, eller tilsvarende	

Pendel 3		
Artikelnummer: 8.12.01.006		

Diameter	Ø55-65 cm	
Højde	20-25 cm	
Materiale	Aluminium	
Farve	NCS 6303-Y01R eller tilsvarende	

Pendel 4		
Artikelnummer: 8.12.01.008		
Diameter	Ø40-50 cm	
Højde	30-40 cm	
Materiale	Materet opalglas	

Pendel 5		
Artikelnummer: 8.12.01.009		
Diameter	Ø30-40cm	
Højde	25-30 cm	
Materiale	Materet opalglas	

Pendel 6		
Artikelnummer: 8.12.01.012		
Diameter	Ø3-5cm	
Højde	20-25cm	
Materiale	Aluminium	
Farve	Mat sort	

Pendel 7		
Artikelnummer: 8.12.01.013		
Diameter	190-210cm	
Højde	7-10cm	
Dybde	3-5 cm	
Materiale	Aluminium	
Farve	Mat sort	

Af udbudsmaterialets ”Bilag 3, Inspirationsliste” vedrørende miniudbud 1 (lamper) fremgår:

”(Møblerne er nummereret efter kravspecifikationen)

Miniudbud 1

Lampe nr. 28 - 32:

Arbejdslampe 1

Arbejdslampe, 2 arme, inkl. bordbeslag m. kabelgennemføring

Flos, Kelvin Edge Desk Support (hidden cable) – Design: Antonio Citterio

Arbejdslampe 2

Arbejdslampe, 1 arm, inkl. fod

Flos, Kelvin Edge – Design: Antonio Citterio

Arbejdslampe 3

Arbejdslampe, 1 arm, inkl. bordbeslag m. kabelgennemføring

Flos, Kelvin Edge Desk Support (hidden cable) – Design: Antonio Citterio

Arbejdslampe 4

Arbejdslampe, 2 arme, inkl. beslag til sengebord

Flos, Kelvin Edge Clamp – Design: Antonio Citterio

Arbejdslampe 5

Arbejdslampe, 2 arme, inkl. vægbeslag

Flos, Kelvin Edge Wall – Design: Antonio Citterio

Lampe nr. 33:

Pendel 1

Flos, Aim Small Fix – Design: R & E Bouroullec

Lampe nr. 34:

Pendel 2

Flos, Aim Small – Design: R & E Bouroullec

Lampe nr. 35:

Pendel 3

Flos, Smithfield S LED Dimmer – Design: Jasper Morrison

Lampe nr. 36:

Pendel 4

Flos, Glo-Ball S2 – Design: Jasper Morrison

Lampe nr. 37:

Pendel 5

Flos, Glo-Ball S1 – Design: Jasper Morrison

Lampe nr. 38:

Pendel 6

Flos, Find Me – Design: Flos

Lampe nr. 39:

Pendel 7

Flos, In- Finity 35 – Design: Flos”

Af kravsspecifikationen for miniudbud 1 fremgår endvidere:

” ...

0.0 Hvor ikke andet er nævnt, skal Tilbudsgiver give mindst 5 års produktgaranti

...

0.1 Hvor ikke andet er angivet gælder følgende:

Længde og arm på arbejdslampe er angivet med en margen på +/-3 cm

...

Arbejdslampe 1 – 5

28.0 Der ønskes intuitiv og funktionel arbejdslampe i et moderne og klassisk design.

...

28.1 Arbejdslamper skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

28.2 Tænd/sluk afbryder på lampehoved

...

28.3 Lyskilde LED

...

28.5 Lampen skal være udstyret med bevægelsessensor der opfanger brugerens bevægelser, og skal kunne slukke automatisk, hvis der ikke registreres bevægelser. Lampen skal automatisk tænde i samme indstilling igen, når der registreres bevægelse igen.

...

Pendel 1 og 2

29.0 Der ønskes en pendel med en blød og organisk form, men samtidig har et industrielt design.

...

29.1 Pendler skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

29.4 Lyskilde LED

...

29.5 Lysstyrke minimum 900 lumen, 2700 kelvin

...

Pendel 3

30.0 Der ønskes en stor, enkel og elegant pendel med en blød og afrundet form

...

30.1 Pendlen skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

30.4 Lyskilde LED fosfor, dæmpbar

...

30.5 Lysstyrke minimum 2500 lumen, 2700 kelvin

...

Pendel 4 og 5

31.0 Der ønskes en pendel i en oval form som består af et stykke opal glas, som giver et blødt og behageligt diffust lys uden blænding.

...

31.1 Pendlen skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

31.4 Lyskilde udskiftelig LED E27

...

31.5 Lysstyrke minimum 1400 / 2200 lumen, 2700 / 3000 kelvin

...

Pendel 6

32.0 Der ønskes en slank og elegant pendel i et stramt, enkelt og stilrent design

...

32.1 Pendlen skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

32.3 Lyskilde LED

...

32.4 Lysstyrke minimum 600 lumen, 3000 kelvin

...

Pendel 7

33.0 Der ønskes en smuk og form neutral designet pendel, der er enkel og elegant i sit udtryk.

...

33.1 Pendlen skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

33.3 Lyskilde LED

...

33.4 Lysstyrke minimum 2500 lumen, 3000 kelvin

...

Miniudbud 10 Kvalitet og design

Lampe nr 28:

Det vægtes positivt jo tættere lampen kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav nr. 28.0

Det vægtes desuden positivt, hvis et eller flere af følgende punkter er opfyldt:

- hvis lampehoved er kompakt
- hvis lampehoved har lav blænding
- jo større og mere fri bevægelighed lampen har
- at lampen forbliver i den angivende position
- hvis lampen følger dagslyset – men kan overstyres
- hvis brænde timer i LED minimum 40000 timer

...

Lampe nr 29:

Det vægtes positivt jo tættere lampen kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav nr. 29.0

Det vægtes desuden positivt, hvis et eller flere af følgende punkter er opfyldt:

- hvis pendel kan leveres i en version som er fleksibel og kan justeres i højde og lysretning
- hvis armatur har indbygget opal diffusser som giver lav blænding samt et ensartet lys

...

Lampe nr 30:

Det vægtes positivt jo tættere lampen kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav nr. 30.0

Det vægtes desuden positivt, hvis et eller flere af følgende punkter er opfyldt:

- hvis armatur har indbygget opal diffusser som giver lav blænding samt et ensartet lys

...

Lampe nr 31:

Det vægtes positivt jo tættere lampen kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav nr. 31.0.

Det vægtes desuden positivt, hvis et eller flere af følgende punkter er opfyldt:

- Hvis skærm består af mundblæst opalglas med helt glat overflade, som giver lav blænding samt et ensartet lys

...

Lampe nr 32:

Det vægtes positivt jo tættere lampen kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav nr. 32.0

...

Lampe nr 33

Det vægtes positivt jo tættere lampen kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav nr. 33.0

Det vægtes desuden positivt, hvis et eller flere af følgende punkter er opfyldt:

- hvis armatur har indbygget opal diffusser som giver lav blænding samt et ensartet lys

...”

Af udbudsmaterialets ”Bilag 2, Moduler og varianter”, vedrørende miniudbud 2 fremgår følgende mindstekrav:

”Opbevaring (møbel nr. 3):

Modul 1	
Artikelnummer 8.31.01.018	
Væghængt reol	
	Mål i cm
Bredde:	80
Højde:	70
Dybde:	30

2 hylder, med skillerum.

Modul 1.1		
Artikelnummer 8.31.01.025		
Væghængt magasin reol		
	Mål i cm	
Bredde:	80	
Højde:	70	
Dybde:	30	
2 gennemgående skrå hylder		

Modul 2		
Artikelnummer 8.31.01.019		
Væghængt dueslag med 24 rum		
	Mål i cm	
Bredde:	80	
Højde:	70	
Dybde:	30	
22 hylder, med skillerum		

Modul 4		
Artikelnummer 8.31.02.014		
AV-møbel på hjul		
	Mål i cm	
Bredde:	40	
Højde:	95	inkl. Hjul
Dybde:	40	
1 låge, højrehængslet		
4 hylder og 1 bordplade på siden med klapfunktion.		
Kabelgennemføring (sort plast) placeret bagerst i højre side i topplade, alle hylder samt nederst på bagsiden		
PDS samt 230V stik (sort plast) placeret bagerst i højre side i topplade		

Modul 7		
Artikelnummer 8.31.02.009		
Reol på hjul		
	Mål i cm	
Bredde:	80	
Højde:	80	inkl. Hjul
Dybde:	40	
2 hylder		

Modul 8		
Artikelnummer 8.31.02.003		
Reol på hjul		
	Mål i cm	Inkl. Hjul
Bredde:	80	
Højde:	80	
Dybde:	40	
Inkl 2 låger, højde 70 cm		
Med skillerum, og 2 hylde bag frontlåger.		

Modul 8.1		
Artikelnummer 8.31.01.026		
Væghængt reol,		
	Mål i cm	
Bredde:	80	
Højde:	70	
Dybde:	40	
2 låger med lås		
2 hylde		

Modul 9		
Artikelnummer 8.31.02.004		
Reol på hjul		
	Mål i cm	Inkl. Hjul
Bredde:	80	
Højde:	80	
Dybde:	40	
Inkl. 1 låge, højde 70 cm		
Med skillerum, 3 hylde, heraf 2 hylde bag frontlåge samt 1 åben hylde (øverste hylde).		

Modul 10		
Artikelnummer 8.31.02.006		
Reol på hjul		
	Mål i cm	Inkl. Hjul
Bredde:	80	
Højde:	115	
Dybde:	40	
2 låger	Dækker 2 rum.	
Med gennemgående rum øverst, skillerum og 2 hylde bag frontlåger.		

Modul 12		
Artikelnummer 8.31.02.015		
Reol på hjul		

	Mål i cm	inkl. Hjul
Bredde:	40	
Højde:	95	
Dybde:	40	
1 låge, højrehængslet med lås, højde 50 cm		
3 hylder, heraf 2 hylder bag frontlåge samt 1 åben hylde (øverste hylde).		

Modul 12.1		
Artikelnummer 8.31.02.016		
Reol på hjul		
	Mål i cm	
Bredde:	80	
Højde:	80	
Dybde:	40	
1 låge, højrehængslet med elektronisk lås		
3 hylder, øverste rum skal have en højde på 33 cm		

Skriveborde (møbel nr. 4):

Bord 1		
Artikelnummer 8.42.02.001		
Enkelt skrivebord		
	Mål i cm	
Bredde:	160	
Dybde:	80	

Bord 2		
Artikelnummer 8.42.02.002		
Enkelt skrivebord		
	Mål i cm	
Bredde:	100	
Dybde:	80	

Bord 3		
Artikelnummer 8.42.02.003		
Enkelt skrivebord		
	Mål i cm	
Bredde:	120	
Dybde:	80	

Bord 4		
Artikelnummer 8.42.02.009		
Enkelt skrivebord		
	Mål i cm	

Bredde:	160	
Dybde:	80	
1 stk CPU-holder		
1 stk CPU-beslag Lenovo H44xB17,5xD47 cm		

Bord 5		
Artikelnummer 8.42.02.010		
Enkelt skrivebord		
	Mål i cm	
Bredde:	180	
Dybde:	80	
1 stk CPU-holder		
1 stk CPU-beslag Lenovo H44xB17,5xD47 cm		

Bord 6		
Artikelnummer 8.42.02.014		
Dobbelt skrivebord		
	Mål i cm	
Bredde:		160
Dybde pr arbejdsplads:		80
Dybde i alt:		165

Bord 7		
Artikelnummer 8.42.02.016		
Dobbelt skrivebord		
	Mål i cm	
Bredde:		120
Dybde pr arbejdsplads:		80
Dybde i alt:		165

Bord 8		
Artikelnummer 8.42.02.017		
Dobbelt skrivebord		
	Mål i cm	
Bredde:		100
Dybde pr arbejdsplads:		80
Dybde i alt:		165

Bord 9		
Artikelnummer 8.42.02.018		
Vinkel skrivebord - venstre		
	Mål i cm	
Bredde:	180	
Længde	180	
Dybde	80	

1 stk CPU-beslag Lenovo H44xB17,5xD47 cm
1 stk Skærmbeslag til 3 skærme, centreret på venstre side af L-bordplade
Kabelgennemføring samt beslag til bordmonteret lampe, placeret til højre side af L-bordplade.

Bord 10	
Artikelnummer 8.42.02.019	
Enkelt skrivebord	
	Mål i cm
Bredde:	120
Dybde:	65
Leveres uden kabelgennemføring og -bakke	

Bord 11	
Artikelnummer 8.42.02.020	
Dobbelt skrivebord	
	Mål i cm
Bredde:	160
Dybde pr arbejdsplads:	80
Dybde i alt:	165
2 stk CPU-beslag Lenovo H44xB17,5xD47 cm	
2 stk Skærmbeslag til 3 skærme	

Bord 12	
Artikelnummer 8.42.02.021	
Enkelt skrivebord	
	Mål i cm
Bredde:	160
Dybde:	80
1 stk CPU-beslag Lenovo H44xB17,5xD47 cm	
1 stk Skærmbeslag til 3 skærme	

Bord 13	
Artikelnummer 8.42.02.022	
Vinkel skrivebord - højre	
	Mål i cm
Bredde:	180
Længde	180
Dybde	80
1 stk CPU-beslag Lenovo H44xB17,5xD47 cm	
1 stk Skærmbeslag til 3 skærme, centreret på højre side af L-bordplade	
Kabelgennemføring samt beslag til bordmonteret lampe, placeret til venstre side af L-bordplade.	

Bord 14		
Artikelnummer 8.42.02.XXX		
H/S mødebord		
	Mål i cm	
Bredde:	90	
Længde	200	
Leveres uden kabelgennemføring og -bakke		

”

Af kravsspecifikationen for miniudbud 2 fremgår blandt andet:

”Generelt

0.0 Hvor ikke andet er nævnt, skal Tilbudsgiver give mindst 5 års produktgaranti

...

0.1 Hvor ikke andet er angivet gælder følgende:

bordpladebredder og –dybder er angivet med en margen på +/- 2 cm, og opbevaringsmøbler er angivet med en margen på +/- 2 cm

...

Opbevaring

3.0 Der ønskes et fleksibelt opbevaringssystem af slidstærk kvalitet, som gennem materialevalg og udførelse giver et enkelt funktionelt udtryk.

...

3.1 Opbevaringsmoduler skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

3.2 Opbevaringsmodulerne skal leveres i farven NCS S2002-Y50R, eller tilsvarende

...

3.3 Låger og skuffer skal være grebsløse og med ”Push”

...

3.4 Alle synlige overflader, herunder korpus, fronter og hylder, skal have samme farve og udførelse

...

3.5 Opbevaringsmoduler på hjul skal alle moteres med 4 grå hjul med bremse, som kan fodbetjenes

...

3.6 Bagplade på moduler på hjul, må ikke have synlige samlingsbeslag eller lignende

...

3.7 Opbevaringsmoduler på hjul skal hygiejnemæssigt placeres i kategori 2, og skal overholde kravene til denne kategori, jf. bilag 1, Generelle krav.

...

3.8 Væghængte opbevaringsmoduler skal hygiejnemæssigt placeres i kategori 3 og skal overholde kravene til denne kategori, jf. bilag 1, Generelle krav.

...

3.9 Alle væghængte moduler skal leveres inkl. beslag til vægophæng

Skriveborde

4.0 Der ønskes enkle og robuste skriveborde af slidstærk kvalitet, som i udtryk og farve harmonerer med opbevaringssystem

...

4.1 Alle skriveborde skal hygiejnemæssigt placeres i kategori 2. Bordene skal overholde kravene til de respektive kategorier jf. bilag 1, Generelle krav.

...

4.2 Skriveborde skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

4.3 Alle skriveborde skal leveres i farven NCS S2002-Y50R eller tilsvarende

...

4.4 Bordpladens overflade skal være mat og må ikke give generende reflekser.

...

4.5 Bordpladerne skal kunne belastes med en statisk belastning på 100 kg.

...

4.6 Bordet skal være monteret med motor på hvert ben/søjle

...

4.7 Bordet skal som minimum kunne tilpasses i højden fra 65 cm til 122 cm. Dette fraviger Arbejdstilsynets anbefalinger. Dette gælder for alle typer af skriveborde med hæve/sænke funktion.

...

4.8 I siddende stilling skal der være mindst 50 cm fra arbejdsfladens forkant til nærmeste genstand i knæhøjde, jævnfør Arbejdstilsynets anbefalinger

...

4.9 Skrivebordene skal leveres med kabelbakke, som er placeret under bordpladen

...

4.10 Kabelbakkerne skal have plads til en 6 stik fordelerdåse

...

4.11 Bordpladens kernemateriale skal være synligt på kanterne og være udført i et slagfast og robust materiale

...

4.12 Bordpladen må ikke udføres med pålimerede kantlister. Overfladebehandlingen af bordkanten skal være slagfast og robust.

...

4.13 Bordpladen skal udføres med afrundede hjørner

...

4.14 Bordpladen skal udføres med lige kanter

...

4.15 Bordpladen skal være udført med bordpladetop i Fundermax (overflade MT) eller tilsvarende, farve 0014 Pallido, NCS S2002-Y50R eller tilsvarende.

...

4.16 Der skal være mulighed for udskiftning af bordplade samt mekaniske komponenter

...

4.17 Der skal være betjeningspanel med funktionerne op og ned.

...

4.18 Betjeningspanel skal placeres i højre side under bordplade, så det ikke stikker ud fra bordpladen

...

4.19 Bordpladen skal have et Ø40-50 mm hul til arbejdslampebeslag placeret i højre side henholdsvis ca. 120 mm fra sidekant af bordplade, og så hullerne passer i kabelbakken – gerne 120 mm fra bagkant af bordplade. Endelige hulstr. afhænger af den tilbudte lampe i miniudbud 10

...

4.20 Bordpladen skal have 2 stk. Ø57mm hul til kabelgennemføring placeret centreret i bordpladen, med en centerafstand på 300mm. I forhold til bagkant af bordpladen skal hullerne passe i kabelbakken – gerne 120mm fra bagkant af bordplade.

...

4.21 Alle skriveborde skal kunne leveres med CPU holder.

...

4.22 Alle skriveborde skal kunne leveres med fleksibel PC skærmbeslag med arm til 1, 2 eller 3 skærme, skjult kabelgennemføring i beslag, bordmonteret.

...

Dobbelte skriveborde

4.23 Dobbeltbordet skal være monteret på ét sammenhængende stel som forbinder de fire hæve-/sænkesøjler

...

4.24 De to bordplader skal være eleverbare uafhængigt af hinanden.

...

4.25 Dobbelte skriveborde skal være inkl. skærm mellem de to arbejdsborde

...

4.26 Skærmen mellem de to arbejdsborde skal være fastmonteret og må ikke være højde eleverbar

...

4.27 Skærmen skal have samme længde som bordpladen, og skal have en højde der svarer til overkant af bordpladen, i maksimal højde over gulv

...

4.28 Skærmen skal være udført med samme tykkelse hele vejen rundt og med farve 127 eller lignende. Hvis der tilbydes en akustiskskærm skal overfladen være i Kvadrat, Hint eller lignende.

...

CPU-holder

4.29 CPU holdere skal være U-formet og støtte PC'en både i højden og bredden.

...

4.30 CPU holdere skal kunne justeres i bredden fra 10-25cm og i højden 30-60cm.

...

4.31 CPU holdere skal udføres i mat sort lak

...

4.32

CPU holderen skal kunne monteres i begge sider af bordet.

...

Skærmbeslag

4.33 Beslaget skal have skjult kabelføring.

...

4.34 Skal leveres med fleksibel arm til 1, 2 eller 3 skærme med kabelgennemføring i beslag, bordmonteret.

...

4.35 Skærme skal kunne rotere over både vandret og lodret akse.

...

4.36 Hele beslaget samt arme skal udføres i mat sort lakeret aluminium.

...

Miniudbud 2 Kvalitet og design

Møbel nr 3:

Det vægtes positivt jo tættere møblet kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav nr. 3.0.

Det vægtes desuden positivt, hvis et eller flere af følgende punkter er opfyldt:

- opbevaringsmøblerne er lakeret

- alle kanter og samlinger er afrundede og alle samlinger er i smig
- der kan gives 10 års produktgaranti
- opbevaringsmoduler på hjul kan fikseres i forhold til hinanden, når de placeres i sammenhæng/række

...

Møbel nr 4:

Det vægtes positivt jo tættere møblet kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav 4.0.

Det vægtes desuden positivt, hvis et eller flere af følgende punkter er opfyldt:

- bordplade udført i krydsfinér
- bordene er udført i et ensartet udtryk, således at bordplade, kabelbakke og stel samt øvrige synlige komponenter er udført i samme farve
- jo tættere bordets vandring kommer på Arbejdstilsynets laveste niveau, som er 60 cm

For dobbeltborde:

- understel er udført så det kan benyttes som kabelkanal til kabelføring mellem bordene, når bordene er placeret i forlængelse af hinanden
- Jo længere produktgaranti der tilbydes på elektriske og mekaniske komponenter”

Af udbudsmaterialets ”Bilag 2, Moduler og varianter”, vedrørende miniudbud 3 fremgår:

”Væghængt klap skrivebord (møbel nr. 5):

Væghængt klap skrivebord, bord 1	
Artikelnummer 8.42.04.006	
Klap skrivebord	
	Mål i cm
Bredde:	50
Dybde:	40

Væghængt klap skrivebord, bord 2	
Artikelnummer 8.42.04.007	
Klap skrivebord	
	Mål i cm
Bredde:	60
Dybde:	45
Max dybde fra væg: 46 cm	

”

Af kravsspecifikationen for miniudbud 3 fremgår blandt andet:

”Generelt

0.0 Hvor ikke andet er nævnt, skal Tilbudsgiver give mindst 5 års produktgaranti

...

0.1 Hvor ikke andet er angivet gælder følgende:

Bordpladebredder og –dybder er angivet med en margen på +/- 2 cm

...

0.3 Tilbudsgiver acceptere de i bilag 1; Generelle krav, opstillede krav.

...

Væghængt klap skrivebord

5.0 Der ønskes et enkelt og robust væghængt klap skrivebord af god kvalitet, som er nemt at betjene. Hele bordet, herunder alle synlige komponenter, skal være lette at rengøre

...

5.1 Alle væghængte klap skriveborde skal hygiejnemæssigt placeres i hygiejnegruppe 3. Bordene skal overholde kravene til de respektive kategorier, jf. bilag 1, Generelle krav.

...

5.2 Klap skriveborde skal leveres i de i bilag 2, Moduler og varianter anførte dimensioner og varianter

...

5.3 Alle klap skriveborde skal leveres i farven NCS S2002-Y50R eller tilsvarende

...

5.4 Bordpladens overflade skal være mat og må ikke give generende reflekser.

...

5.5 Bordet skal som minimum kunne tilpasses i højden fra 65 cm til 122 cm. Dette fraviger Arbejdstilsynets anbefalinger.

...

5.6 Bordpladens kernemateriale skal være synligt på kanterne og være udført i et slagfast og robust materiale

...

5.7 Bordpladen må ikke udføres med pålimede kantlister. Overfladebehandlingen af bordkanten skal være slagfast og robust.

...

5.8 Bordpladen skal udføres med afrundede hjørner

...

5.9 Bordpladen skal udføres med lige kanter

...

5.10 Bordpladen skal være udført med bordpladetop i Fundermax (overflade MT) eller tilsvarende, farve 0014 Pallido, NCS 2002-Y50R eller tilsvarende

...

5.11 Der skal være mulighed for udskiftning af bordplade samt mekaniske komponenter

...

5.12 Der skal være betjeningspanel med funktionerne op og ned.

...

5.13 Betjeningspanel skal placeres i højre side under bordplade, så det ikke stikker ud fra bordpladen.

...

5.14 Bordplade skal nemt kunne klappes ned, uden risiko for at klemme fingrene

...

5.15 Når bordpladen er klappet ned, må den totale dybde max være D20 cm ud fra væggen

...

5.16 Når bordpladen er slået op, må borddybden max være D46 cm ud fra væggen

...

5.17 Udløser til klapfunktion skal være placeret på underside af bordplade, og være rengørings- og betjeningsvenlig og nem tilgængelig.

...

5.18 Bordplade leveres uden huller til kabelgennemføring eller lampebeslag og uden kabelbakke.

...

5.19 Vægmonteret hæve/sænke understel skal udformes så det giver plads til 230V stik i væg.

...

5.20 Klapbord skal udføres med en enkelt hæve/sænke søjle og derfor kun med et motorben.

...

Miniudbud 3 Kvalitet og design

Møbel nr 5:

Det vægtes positivt jo tættere møblet kommer på det design udtryk, som er beskrevet i krav nr. 5.0.

Det vægtes desuden positivt, hvis et eller flere af følgende punkter er opfyldt:

- bordene er udført i et ensartet udtryk, således at bordplade, kabelbakke og stel samt øvrige synlige komponenter er udført i samme farve
- jo tættere bordets vandring kommer på Arbejdstilsynets laveste niveau, som er 60 cm”

Af leverancekontrakterne om lamper og møbler til Nordfløjen fremgår om levering og leveringsbetingelser og tredjemandsrettigheder:

”...

5. Levering og leveringsbetingelser

Leverancen skal frit leveres til adressen:

Byggepladsen Nordfløjen – Port 3

Blegdamsvej 9

2100 København Ø

Att. Anders Nørgaard

Møblerne skal leveres fra 1. oktober 2019 og frem til december 2019, hvor bygningen skal tages i brug. Levering skal ske iht. tidsplanen i det enkelte miniudbud.

...

12.4 Tredjemandsrettigheder

Sælger indestår for, at Sælgers ydelser ikke krænker andres rettigheder, herunder ejendomsrettigheder, patenter eller ophavsrettigheder. Sælger er pligtig at holde Køber skadesløs for ethvert krav, herunder sagsomkostninger, som måtte blive rejst mod Køber, som følge af evt. krænkelser. Køber kan ikke uden inddragelse af Sælger indgå forlig med tredjemand om sådanne krav.

...”

Ved brev af 13. juni 2019 fra Kinnarps A/S til Region Hovedstaden anførte Kinnarps A/S, at virksomheden som følge af regionens meget specifikke og snævre kriterier for de enkelte møbler kombineret i et samlet udbud ikke havde mulighed for at afgive et konditionsmæssigt og konkurrencedygtigt tilbud. Kinnarps A/S opfordrede regionen til at annullere det igangsatte udbud og indlede en ny markedsdialog.

Ved e-mail af 17. juni 2019 svarede regionen:

”...

”Vedr. Regionens miniudbud på møbler og lamper til Rigshospitalet, Nordfløjen”, modtaget d. 13. juni 2019.

...

Forholdene beskrevet er ikke egnede til at blive medtaget i Spørgsmål/Svar modulet under verserende udbud, da det ikke indeholder konkrete spørgsmål til materialet.

For så vidt brevet skal udlægges således, at Kinnarps ikke byder ved tilbudsfristen, så er Kinnarps og Kinnarps' advokat berørt i forhold til at modtage tildelingsbeslutning samtidig med tilbudsgiverne, så I kan varetage jeres interesser ift. evt. klage.

Region Hovedstaden kan ikke gå i dialog under udbud, da udbudslovens regler indebære et forhandlingsforbud efter tilbudsfristen. Center for Økonomi må ikke tilbyde dialog om brevets kritik, før vi har sendt tildelingsbeslutninger på delaftalerne.

...”

Region Hovedstaden fortsatte udbuddet og besluttede som nævnt ved tildelingsbeslutninger af 1. juli 2019 at tildele kontrakterne vedrørende miniudbud 1, 2 og 3 til Holmris B8 A/S.

Af evalueringsrapporten for minudbud 1 fremgår, at Region Hovedstaden alene modtog tilbud fra Holmris B8 A/S. Det er oplyst af regionen, at tilbuddet fra denne tilbudsgiver indeholdt de Flos lamper, der var i inspirationslisten.

Af evalueringsrapporten for miniudbud 2 og 3 fremgår, at regionen modtog tilbud fra Holmris B8 A/S og EFG Bondo A/S. Af begrundelsen for

tildelingen fremgår blandt andet, at de to tilbudsgivere tilbød samme produkter:

”Holmrís B8 tildeles aftalen.

De to tilbud er kvalitetsmæssigt vurderet ens da de to tilbudsgivere har budt ind med samme produkter hvorved besvarelserne bliver enslydende. Da der derved opnås samme point på kvaliteten, er det prisen alene som blev udslagsgivende.

De to tilbud er kvalitetsmæssigt vurderet ens da de to tilbudsgivere har budt ind med samme produkter hvorved besvarelserne bliver enslydende. EFG Bondos tilbud var prismæssigt dyrere end det vindende tilbud fra Holmrís B8 og Holmrís B8 tildeles derfor kontrakten, da de har afgivet det for ordregiver, økonomisk mest fordelagtige tilbud.”

Parternes anbringender:

Kinnarps A/S har overordnet gjort gældende, at det må påhvile Region Hovedstaden at løfte bevisbyrden for, at de fastsatte tekniske specifikationer er sagligt begrundede. Bevisbyrden er ikke løftet, og Kinnarps A/S skal derfor gives medhold i de nedlagte påstande.

Region Hovedstaden har bestridt, at det påhviler denne at løfte bevisbyrden for, at regionens mindstekrav har været lovlige og proportionale.

Kinnarps A/S har vedrørende påstand 1 gjort gældende, at udbudsmaterialet for lamper (miniudbud 1) er i strid med udbudslovens § 40, stk. 4, § 42 og ligebehandlingsprincippet i udbudslovens § 2, idet det udtrykkeligt er fastsat, at der ønskes lamper af et bestemt fabrikat eller en bestemt type med det resultat, at disse varer favoriseres, og konkurrerende varer elimineres.

Kinnarps A/S har nærmere anført, at Region Hovedstaden har fastsat tekniske specifikationer (mindstekrav og ønsker) til de efterspurgte lamper, der er skræddersyet til lamper af det fabrikat eller den type, som er specificeret med oplysning om produktnavn og navn på designer i udbudsmaterialet. Kravene er skræddersyet til Region Hovedstadens hidtidige leverandør Holmrís B8 A/S og leverandører, der kan tilbyde præcis samme produkter.

Kinnarps A/S producerer ikke selv lamper, men indkøber dem fra leverandører. Det har ikke været muligt at finde andre kendte arbejdslamper, der opfylder de målkrav, som Region Hovedstaden har opstillet, end dem som er opregnet i inspirationslisten. Tilsvarende indeholder kravsspecifikationen en række andre meget specifikke mindstekrav, som ikke umiddelbart kan opfyldes af andre lamper end dem, Region Hovedstaden har henvist til i inspirationslisten.

Kinnarps A/S har endvidere anført, at kravspecifikationens krav 28.0 skal sammenholdes med ”arbejdslampe 1 – 5” i inspirationslisten, der beskriver de ønskede arbejdslamper, og med delkriterierne for vurderingen af de tilbudte arbejdslampers opfyldelse af underkriteriet ”Kvalitet og design” i kravsspecifikationen.

Kravsspecifikationens krav 29.0 – 33.0 skal sammenholdes med ”pendel 1” – ”pendel 7” i inspirationslisten, der beskriver de ønskede pender, og med delkriterierne for vurderingen af de tilbudte penders opfyldelse af underkriteriet ”Kvalitet og design” i kravsspecifikationen.

En eventuel specialproduktion af lamper, der opfylder regionens ønsker om ét bestemt design vil medføre øgede omkostninger i forhold til lamper inden for et standardsortiment, og Kinnarps A/S vil under alle omstændigheder ikke kunne honorere mindstekravet om en produktgaranti på mindst 5 år, jf. krav 0.0, såfremt der er tale om specialfremstillede lamper, der ikke er afprøvet og testet for holdbarhed og styrke.

Der foreligger i forbindelse med miniudbud 1 ikke omstændigheder, som berettiger Region Hovedstaden til at henvise til referenceprodukter. Derudover er regionen gået videre end til blot at angive referenceprodukter. Efter udbudslovens § 42 må en ordregiver ikke henvise til et bestemt fabrikat, varemærke eller lignende, medmindre der foreligger ”særlige tilfælde”, og henvisningen efterfølges af formuleringen ”eller tilsvarende”. Ordregiveren kan efter omstændighederne være berettiget til at henvise til et bestemt fabrikat eller varemærke, hvis der er behov for, at et indkøb er kompatibelt med ordregiverens eksisterende produkter, eller hvis indkøbets kompleksitet eller andre særegne forhold undtagelsesvis betyder, at ordregiveren ellers ikke kan foretage en tilstrækkelig, nøjagtig og forståelig beskrivelse af sine behov. Af forarbejderne fremgår det også, at det er ordregiveren, der har bevisbyrden for, at tilstrækkelig, nøjagtig og forståelig

beskrivelse ikke er mulig. Region Hovedstaden har ikke henvist til særegne forhold i forbindelse med de foreliggende indkøb, som kan begrunde henvisningen til et bestemt fabrikat. Regionen har forklaret, at man kun kunne fortælle tilbudsgiverne, hvilket fabrikat man ønskede at indkøbe, ved at henvise til det pågældende fabrikat. Regionen har ikke herved bevist, at der er tale om ”særlige tilfælde” som krævet i udbudslovens § 42.

Region Hovedstaden har ikke opfyldt sin forpligtelse ved at anvende formuleringen ”eller tilsvarende”. Derimod har regionen forklaret, at ”den af [regionens] brugergruppe bedst kendte løsning for så vidt angår lampernes design” er vist i inspirationslisten, og at der i henhold til punkt 9.2 i miniudbudsbetingelserne blev tildelt ”point således, at maksimum svarer til den af ordregiver bedst kendte løsning/besvarelse”. Udbuddet var tilrettelagt sådan, at et tilbud på de lamper, som er beskrevet med angivelse af produktnavn og navn på designer (fabrikat) i inspirationslisten, ville opnå maksimumpoint for ”kvalitet og design”, mens alle andre lamper ville opnå færre point for ”kvalitet og design”, eftersom enhver afvigelse fra det ønskede fabrikat ville betyde, at lampen måtte anses for mindre god end den bedste kendte løsning. Tilgangen udgør i sig selv en kunstig indsnævring af konkurrencen i strid med udbudslovens § 40, stk. 4, sammenholdt med § 42.

Producenter/leverandører af andre fabrikater blev ved udbuddet forhindret i at konkurrere på kvalitet og design, fordi de ikke kan specialfremstille lamper, der både opfylder de af Region Hovedstaden fastsatte mindstekrav, og som ligner det efterspurgte fabrikat så meget som muligt, uden at risikere at handle i strid med ”originalproducenternes” intellektuelle ejendomsrettigheder. Regionen har ikke gjort forsøg på at håndtere udfordringen med intellektuelle ejendomsrettigheder trods den udtrykkelige opfordring hertil i forarbejderne til udbudslovens § 40.

Region Hovedstaden har vedrørende påstand 1 gjort gældende, at regionen ikke har fastsat konkurrenceforvridende tekniske specifikationer for miniudbud 1 og således ikke har handlet i strid med udbudslovens § 40, stk. 4, § 42 og ligebehandlingsprincippet i udbudslovens § 2.

Regionen har nærmere anført, at ordregiveren som altovervejende hovedregel er berettiget til skønsomt at fastsætte de tekniske specifikationer og krav, som den finder nødvendige og hensigtsmæssige, og

som er forbundet med kontraktens genstand, jf. udbudslovens § 40, stk. 2, § 40, stk. 4, og § 2. De forudgående, annullerede udbud er netop sket for at sikre den optimale konkurrence for møblerne til Nordfløjen – både for så vidt angår mindstekravenes rækkevidde, men også for at give flere leverandører mulighed for at byde på de enkelte kategorier af møbler frem for én samlet aftale.

Regionen har endvidere anført, at Rigshospitalet og opførelsen af Nordfløjen er en del af Region Hovedstaden og som sådan omfattet af de beslutninger, visioner og politikker, som regionsrådet vedtager. Regionen er i foråret 2019 blevet Danmarks anden klimaregion og har indgået aftale med Danmarks Naturfredningsforening om at reducere regionens CO₂-udledning med 2 % pr. år. Målsætningen understøttes af en lang række af regionens visioner og politikker, blandt andet dens vision om grønnere hospitaler. Visionen om grønnere hospitaler understøttes af regionens Energiplan 2025. I denne er belysningsområdet udpeget som ét af de tre områder, hvor der er størst potentiale for omkostningseffektive CO₂-reduktioner. CO₂-reduktioner kan opnås f.eks. gennem energireoveringer eller energieffektive indkøb. Med Energiplan 2025 intensiveres arbejdet med at udvikle og anvende totaløkonomiske betragtninger ved udbud af produkter og anlæg. Der har i forhold til både belysning, opbevaring og skriveborde således været forhold vedrørende produkternes energieffektivitet og design, som regionen ikke har haft mulighed for at afvige fra.

Det designmæssige udtryk er fastlagt af regionens indretningsarkitekter for at sikre en optimal belysning af arbejdsstationer og fællesarealer på en måde, der stemmer overens med det øvrige udtryk, der skabes med møblerne til Nordfløjen.

Der kan heller ikke udledes et udbudsretligt krav om, at ordregiverens krav til en udbudt ydelse skal kunne efterleves af alle tilbudsgivere/leverandører på en rammeaftale/godkendte leverandører på et dynamisk indkøbssystem, jf. bemærkningerne til udbudslovens § 42, stk. 4. Det afgørende er, om kravene er saglige og overholder de almindelige principper i udbudslovens § 2.

Regionen har, jf. kravspecifikationen for miniudbud 1 og udbudsbilag 2, Moduler og varianter, ikke krævet, at der skulle tilbydes et bestemt fabrikat

eller en bestemt lampe. Kravene er generisk beskrevet. Herudover har regionen stillet mindstekrav til lampernes funktionalitet som f.eks. tænd/sluk-funktionen og bevægelsessensorer. Funktionskravene er stillet af hensyn til visionen om grønnere hospitaler og regionens energiplan og er således saglige. Region Hovedstaden har ikke haft mulighed for at fastsætte et mindstekrav om det designmæssige udtryk, da dette er for subjektivt til at kunne beskrives på en objektiv konstaterbar måde. Regionen har i stedet indføjet evalueringskrav. Såfremt tilbudsgiverne ønskede et bedre indtryk af, hvad regionens ønsker til design var, kunne de se eksempler herpå i inspirationslisten. Det er ikke i strid med udbudsloven at angive referenceprodukter til beskrivelse af egenskaber ved det udbudte, så længe ordregiveren tydeligt markerer, at referenceproduktet er et referenceprodukt og ikke et mindstekrav. At der ifølge udbudsbetingelsernes pkt. 9.2 vedrørende miniudbud 1 ville blive tildelt point således, at maksimum svarede til den af ordregiveren bedst kendte løsning/besvarelse, og det forhold, at den bedst kendte løsning for Region Hovedstaden var oplyst i inspirationslisten, er den højeste grad af gennemsigtighed, en ordregiver kan udvise i forhold til evaluering af tilbud.

Det er ikke relevant at indføje særlige bestemmelser om ejendomsrettigheder i en kontrakt om indkøb af standardmøbler eller belysning. Regionen antager, at leverandøren har ret til at forhandle de tilbudte produkter, jf. herved leverancekontrakternes pkt. 12.4.

Holmris B8 A/S har tilbudt lamperne i inspirationslisten og tilkendegivet, at disse lamper er tilbudt, da virksomheden vurderede, at de bedst opfyldte krav og ønsker, og at virksomheden derfor ikke har brugt ressourcer på at afsøge andre muligheder.

Kinnarps A/S har vedrørende påstand 2 og 3 gjort gældende, at udbudsmaterialet for møbler (miniudbud 2 og 3) udgør en ulovlig omgåelse af udbudslovens § 40, stk. 4, og § 42 og er i strid med ligebehandlingsprincippet i udbudslovens § 2, idet de tekniske specifikationer kun kan opfyldes af produkter af et bestemt mærke med det resultat, at Holmris B8 A/S og leverandører, som tilbyder præcis samme produkter som Holmris B8 A/S, favoriseres, mens leverandører af andre produkter, herunder Kinnarps A/S, elimineres.

Kinnarps A/S har nærmere anført, at regionen har fastsat tekniske specifikationer (mindstekrav og ønsker) til de efterspurgte opbevaringsmøbler, skriveborde og væghængte skriveborde, der er skræddersyet til møbler af mærket Montana, som den vindende tilbudsgiver, Holmris B8 A/S, hidtil har leveret til regionen. Dette gør sig blandt andet gældende for de fastsatte krav til højden og dybden på opbevaringsmøbler, bordpladedybden på skriveborde, farven på hjul, bordpladernes kernemateriale og produktgarantiens længde samt de fastsatte ønsker til bordenes vandring og yderligere produktgaranti. Region Hovedstadens påstand om pladsmæssige begrænsninger og effektiv udnyttelse af Nordfløjens kvadratmeter er udokumenteret og ikke tilstrækkeligt til at bevise, at der ikke vil være plads til opbevaringsmøbler, som er 3,6 cm højere og 1 cm dybere end krævet.

Kinnarps A/S har endvidere anført, at marginerne for afvigelser fra de fastsatte krav til mål er så snævre, at virksomheden ikke har mulighed for at byde ind med sit sædvanlige sortiment af opbevaringsmøbler, hvilket er illustreret i følgende opstilling:

Modulnr.	Nordfløjen		Kinnarps	
	Højde	Dybde	Højde	Dybde
1	70	30	75,6	33
2	70	30	75,6	33
8.1	70		75,6	
1.1	70	30	75,6	33
8	80		87,6	
9	80		87,6	
10	115		125,4	
7	80		87,6	
4	95	40	Skal specialproduceres	
12	95	40	Skal specialproduceres	
12.1	80		87,6	

Den angivne margin for tilladte afvigelser på +/- 2 cm er usædvanligt snæver. Ordregivere tillader som regel større afvigelser, da det er almindeligt kendt, at producenterne af opbevaringsmøbler netop har

forskellige højde- og breddemål på deres standardløsninger. Til sammenligning havde fire regioner i 2016 et udbud, hvor den accepterede afvigelse fra de fastsatte bordlængder var på +/- 20 cm.

Af beskrivelsen i udbudsbilag 2, ”moduler og varianter”, fremgår, at de efterspurgte dobbelt-skriveborde skal have en samlet dybde på 165 cm, idet dybden pr. arbejdsplads skal være 80 cm og mellemrummet mellem skrivebordene dermed 5 cm. Med den tilladte margin for afvigelser kan Kinnarps A/S ikke opfylde mindstekravet, idet de dobbelt-skriveborde, som virksomheden tilbyder, har et mellemrum mellem skrivebordene på 10 cm for at muliggøre opsætning af skærmvægge og har dermed en samlet dybde på 170 cm.

Krav 3.1 – 3.9 i kravsspecifikationen fastsætter en række præcise og detaljerede mindstekrav til de efterspurgte opbevaringsmøbler. Udover krav om opfyldelse af de i beskrivelsen i ”moduler og varianter” fastsatte mål, er der fastsat en række krav til farver, udførelse og funktioner. Region Hovedstaden stiller blandt andet krav om, at opbevaringsmoduler på hjul skal monteres med 4 grå hjul, jf. krav 3.5. Det er ikke et markedskonformt krav, idet de fleste producenter anvender sorte hjul. Kinnarps A/S kan ikke opfylde kravet om grå hjul med de opbevaringsmøbler, som indgår i Kinnarps A/S sædvanlige sortiment.

Krav 4.1 – 4.36 og krav 5.1 – 5.20 i kravsspecifikationen fastsætter også en række præcise og detaljerede mindstekrav til de efterspurgte skriveborde inkl. tilbehør og væghængte skriveborde. Udover krav om opfyldelse af målene i ”moduler og varianter” er der fastsat en række præcise og detaljerede mindstekrav til farver, udførelse og funktioner. Der er blandt andet krav om, at de tilbudte skriveborde skal være fremstillet af et slagfast og robust kernemateriale, som er synligt på kanterne, jf. krav 4.11 og krav 5.6, idet bordpladen samtidig ikke må udføres med pålmede kantlister, jf. krav 4.12 og krav 5.7. Den reelle betydning af kravene om slagfast materiale uden kantlister er, at de tilbudte bordplader ikke kan være fremstillet af spånplader eller MDF-plader, men i stedet skal være fremstillet af krydsfiner.

De fleste producenter af arbejdsborde/skriveborde, herunder også arbejdsborde/skriveborde til hospitalssektoren, anvender netop spånplader eller MDF-plader som kernemateriale og forsyner disse plader med ABS

kantlister. Kravet om krydsfiner er derfor i sig selv egnet til at udelukke de fleste produkter på markedet, og regionens påstand om, at det alene er krydsfiner og kompaktlaminat, der kan opfylde behovet for robusthed er udokumenteret og utilstrækkeligt til at bevise, at det fastsatte mindstekrav er både sagligt og proportionalt.

De arbejdsborde/skriveborde, som Kinnarps A/S sælger til hospitalssektoren, er fremstillet af spånplader med laminatoverflade og ABS kantlister, da sådanne borde er stærke og tåler hospitalsrengøring. Kinnarps A/S kan ikke opfylde det implicite mindstekrav om borde af krydsfiner med produkter inden for sit sædvanlige sortiment.

Kinnarps A/S kan endvidere ikke opfylde ønsket i kravsspecifikationens pkt. 4.0 og 5.0, hvori det vægtes positivt, jo tættere bordets vandring kommer på Arbejdstilsynets laveste niveau, som er 60 cm. Dette ønske kan kun opfyldes med stel, der er produceret af Linak A/S, som er hovedleverandør til den vindende tilbudsgiver, Holmris B8 A/S. Producenter, der anvender andre stalleverandører, kan alene opfylde det i krav 4.7 fastsatte mindstekrav om, at bordet skal kunne tilpasses i højden fra 65 til 122 cm. De produkter, Kinnarps A/S tilbyder inden for sit standardsortiment, er ikke bygget med stel fra Linak A/S.

Den praktiske virkning af de krav og ønsker til produktgaranti, som er fastsat for opbevaringsmøbler, jf. krav 0.0, sammenholdt med, at det i krav 3.0 vægtes positivt, at der kan gives 10 års produktgaranti, og at det i krav 4.0 vægtes positivt, jo længere produktgaranti der tilbydes på elektriske og mekaniske komponenter, er, at hverken Kinnarps A/S eller andre leverandører har realistisk mulighed for at byde ind med specialfremstillede møbler, der opfylder de tekniske specifikationer (mindstekrav og ønsker). En produktgaranti på 5 – 10 år er i sig selv usædvanligt lang i den pågældende branche, og ingen producenter vil være villige til at give en så lang produktgaranti på specialprodukter, der ikke er blevet afprøvet og testet for styrke og holdbarhed til så mange års brug med den hygiejne og rengøring, som kræves. Kinnarps A/S ville således skulle påtage sig den økonomiske risiko ved at tilbyde en produktgaranti på 5 – 10 år, hvilket i praksis ville betyde, at virksomheden måtte prissætte produkterne på en måde, som reelt udelukker, at der kan afgives tilbud, som kan konkurrere effektivt med tilbud, der er baseret på levering af produkter inden for et standardsortiment, som allerede er afprøvet og testet til mange års brug.

Hverken Kinnarps A/S eller andre potentielle leverandører har haft en realistisk mulighed for at byde ind med specialfremstillede møbler, der kan konkurrere effektivt med det standardsortiment af møbler, som Holmris B8 A/S har tilbudt at levere, idet der vil være øgede omkostninger ved at producere og levere specialfremstillede møbler, ligesom møbler, der så vidt muligt ligner møbler af det fabrikat eller mærke, som Region Hovedstaden ønsker at indkøbe, vil medføre en krænkelse af designbeskyttelsesrettigheder.

Det forhold, at der kan være konkurrence mellem flere forhandlere af samme produkter, kan ikke retfærdiggøre, at konkurrencen kunstigt indsnævres til kun at omfatte netop de produkter/fabrikater med udelukkelse af konkurrence fra andre produkter.

Region Hovedstaden har vedrørende påstand 2 og 3 gjort gældende, at regionen ikke har fastsat konkurrenceforvridende tekniske specifikationer for miniudbud 2 og 3 og således ikke har handlet i strid med udbudslovens § 40, stk. 4, § 42 og ligebehandlingsprincippet i udbudslovens § 2.

Regionen har nærmere anført, at det, virksomheden har gjort gældende ad påstand 1 om den skønsmæssige fastsættelse af tekniske specifikationer og krav, ligeledes gælder for påstand 2 og 3.

Regionen har endvidere anført, at de stillede krav til opbevaring og skriveborde er afgørende for, at regionen på den plads, der er til rådighed i Nordfløjen, kan indrette arbejdspladser mv. med plads til det forventede antal personale på en måde, så arbejdsmiljølovgivningens regler efterleves. Regionen har udbudt et meget specifikt antal opbevaringsmøbler og skriveborde, der stemmer overens med det indretningsforslag, regionen har estimeret og kravspecificeret kontraktgenstanden på baggrund af. Regionens krav til opbevaring og skriveborde sikrer på den mest optimale måde en effektiv udnyttelse af Nordfløjens kvadratmeter, hvilket er med til at reducere CO₂-udledning gennem færre udgifter til opvarmning.

Regionen har som en del af forberedelsen af udbuddet af møbler til Nordfløjen haft prøvemøbler fra forskellige producenter og forskellige leverandører, herunder fra både Holmris B8 A/S og Kinnarps A/S, stillet til rådighed i en periode. Dette har givet regionen viden om de forskellige

producenters produkter. Kendskab til alle markedets produkter er dog ikke ensbetydende med, at regionen nødvendigvis skal udarbejde en kravspecifikation, der kan overholdes af alle produkter.

Kinnarps A/S har henvist til, at Holmrís B8 A/S er regionens hidtidige leverandør af møbler, men virksomheden er ligesom Kinnarps A/S blot én af mange leverandører af møbler til regionen. For så vidt angår miniudbuddene af møbler til Nordfløjen har regionen ikke haft en hidtidig leverandør af møbler, da der er tale om et nybyggeri.

Region Hovedstaden har fastsat dimensioner på de udbudte opbevaringsmøbler og skriveborde ud fra de faktiske indretningsmuligheder i lokalerne i Nordfløjen. Tolerancer er fastsat sådan, at der rent fysisk er plads til de tilbudte produkter, selv hvis maksimalbredden, -dybden eller -højden tilbydes. Alternativt ville der være risiko for, at der fysisk ikke kunne placeres det nødvendige antal skriveborde/opbevaringsmøbler. Størrelseskrav og fastsatte tolerancer er saglige på samme måde som krav om, at et produkt/en maskine skal kunne installeres i et bestemt lokale med bestemte fysiske mål, og de fastsatte krav ligger inden for regionens skønsmæssige definition af kontraktgenstanden.

Grå hjul til opbevaringsmøbler er tilgængelige for alle producenter i branchen, selvom det ikke altid er standard ved en specifik producent af opbevaringsmøbler. Ofte kan hjul til opbevaringsmøbler fås i både grå og sort ved samme underleverandør. Det er ikke et krav, som kunstigt indskrænker konkurrencen. Foruden Montana leverer f.eks. Cube Design A/S også opbevaringsmøbler med grå hjul.

Skrivebordene er rent hygiejnemæssigt indplaceret i kategori 2, jf. kravspecifikationens krav 4.1, og regionen har derfor indføjet et krav om, at tilbudte skriveborde skal være af robust og slagfast materiale for at kunne holde til den påtænkte brug. Hygiejnekravet, som medfører, at møblerne ikke må have sammensatte materialer på slidflader og kanter, er fastsat af regionens hygiejneenhed og gælder for alle møbler, der skal leveres til regionen, uanset hvilken kategori møblet hører under. Hygiejnehen syn er et sagligt krav, således at smitterisiko minimeres på regionens hospitaler. Det forhold, at ikke alle leverandører kan tilpasse deres standardsortiment og opfylde mindstekravet, gør det ikke konkurrenceforvridende.

Det er ikke alene skriveborde af krydsfinér, som kan leve op til kravet. Regionen ville også have accepteret skriveborde med fx et kernemateriale bestående af kompaktlaminat.

En produktgaranti på 5 år er ikke usædvanligt for branchen. I rammeaftale 03.13 udbudt af SKI er der fx også krav om 5 års produktgaranti. Da regionen har kravspecificeret opbevaringsmøbler og skriveborde af en vis høj kvalitet, er det sagligt at kræve en produktgaranti, der modsvarer den forventede kvalitet af de tilbudte produkter. Under den lange markedsdialog forud for udbuddet har leverandørerne bekræftet, at kravet om 5 års produktgaranti ikke var et problem.

Begge de indkomne tilbud opfylder kravet om 5 års produktgaranti, og Cube Design A/S yder som standard 10 års produktgaranti. Kravet har således ikke indsnævret konkurrencen.

Regionens krav til vandring er sagligt og er fastsat af hensyn til efterlevelse af arbejdsmiljølovgivningen. Kravet strider ikke mod Arbejdstilsynets vejledning. Heraf fremgår således, at ”Hvis næsten alle personer skal kunne anvende arbejdsborde til let armarbejde både i siddende og i stående stilling, bør medarbejderne kunne tilpasse bordene i højden fra 60 til 122 cm. Dette interval vil dække ca. 90 pct. af de europæiske arbejdstagere. Hvis medarbejderne udelukkende skal bruge et arbejdsbord til siddende arbejde, bør det kunne tilpasses i højden fra 60 til 90 cm. Dette sikrer, at bordet kan tilpasses til albuehøjden for forskellige medarbejdere. Det giver også mulighed for at udføre forskellige arbejdsopgaver og at bruge arbejdsstolens vippefunktion”.

Region Hovedstaden har ikke krævet en vandring fra 60 til 122 cm, da flere leverandører ikke kan efterleve dette krav. Normen for langt de fleste producenter af hæve-/sænkeborde er, at der findes to typer søjler til hæve-/sænkeborde, en toleddet søjle med en vandring på ca. 50 cm og en treleddet søjle med en vandring på ca. 65 cm. Disse søjler er tilgængelige for alle producenter. Linak A/S er en dansk producent af en sådan søjle. Søjlerne fra Linak A/S bliver anvendt af mange skrivebordsproducenter som f.eks. Montana, Holmrís B8 A/S, Cube Design A/S og Dencon A/S. Region Hovedstaden antager, at leverandører, der leverer skriveborde på det danske marked kan efterleve de krav, som arbejdsmiljølovgivningen stiller hertil. Det er herudover selve stellet på skrivebordet, der afgør, om højden

med en vandring på 65 til 122 cm overholdes. Selve stellet afgør bordets laveste og højeste punkt. Linak A/S producerer ikke stel.

Kinnarps A/S har ikke godtgjort, at kravene i kravsspecifikationerne for miniudbud 2 og 3 er udformet for at sikre, at kun én bestemt produktserie skulle kunne tilbydes, herunder at de stillede krav i øvrigt er usaglige, således at kravene har bevirket en ubegrundet hindring af konkurrencen.

Leverandører har hver sit standardsortiment, og hver leverandør kan foruden eget sortiment byde ind med produkter produceret af en anden producent. Der er ikke to udbud af møbler, der er ens. De fysiske rammer og anvendelsesformålet m.v. har indflydelse på ordregiverens krav til møblerne. Miniudbud 2 og 3 kan derfor ikke sammenlignes med regionens udbud af møbler til et andet hospital.

Leverandørerne under Region Hovedstadens dynamiske indkøbssystemer skal derfor være indstillet på, som ved alle andre udbud, at regionens krav til mål, farver, materialer, indretning kan kræve tilpasninger af leverandørens normale standardsortiment. Det giver ikke altid økonomisk mening for en leverandør at tilpasse eget standardsortiment eller at indkøbe fra en anden producent, men i dette udbud er værdien af miniudbuddene af en sådan størrelse, at det er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, at de stillede mindstekrav kræver tilpasning af standardsortimentet.

Holmris B8 A/S har oplyst, at de tilbudte produkter også skal tilpasses i forhold til standardsortimentet hos den pågældende producent for at efterleve kravene. Holmris B8 A/S har ligeledes oplyst, at de tilbudte produkter har været tilgængelige for alle leverandørerne, hvilket understøttes af, at også EFG Bondo A/S bød ind med de samme produkter.

Det forhold, at Holmris B8 A/S og andre tilbudsgivere har haft lettere ved at tilbyde en fordelagtig pris på andre producenters produkter, end Kinnarps A/S har haft, medfører ikke, at der er tale om konkurrenceforvridende krav, jf. herved også klagenævnets kendelse af 5. april 2016, Brian Madsen A/S mod Slagelse Kommune.

Kinnarps A/S har vedrørende påstand 4 gjort gældende, at det ikke er muligt at finde nye leverandører eller gennemføre en specialproduktion af

møbler inden for en frist på 15-16 dage. Fristen for opstilling af prøvemøbler som led i afgivelsen af tilbud er derfor urimeligt kort og i strid med kravet om fastsættelsen af ”passende tidsfrister” i udbudslovens § 93. Samtidig favoriserer den meget korte frist for opstilling af prøvemøbler utvivlsomt Holmriss B8 A/S, der i forvejen leverer de efterspurgte møbler til Region Hovedstaden, hvilket er uforeneligt med ligebehandlingsprincippet i udbudslovens § 2.

Kinnarps A/S har nærmere anført, at udvikling og fremstilling af lamper, der er magen til de lamper, som Region Hovedstaden efterspørger, herunder afdækning af de begrænsninger, som måtte følge af intellektuelle ejendomsrettigheder, fremstilling af møbler med andre højder, dybder og hjul, fremstilling af skriveborde, som anvender et andet kernemateriale og en anden søjle til hæve-/sænkefunktionen og afprøvning af disse produkter med henblik på at kunne opfylde mindstekravet om en produktgaranti på mindst 5 år, kan ikke kvalificeres som ”mindre tilpasninger”, der rimeligvis kan kræves udført inden for en frist på 14 dage.

Kinnarps A/S har endvidere anført, at Region Hovedstadens påstand om, at den fastsatte frist for levering af vareprøver er rimelig henset til, at leverandørerne siden efteråret 2018 har haft et indgående kendskab til regionens behov for møbler og lamper til Nordfløjen, ikke stemmer overens med regionens egen forklaring om, at aflysningerne af de fire første udbud skete med henblik på ”at tage leverandørernes bemærkninger til sig” og ud fra et ønske om at ”skabe størst mulig konkurrence”, idet regionen søgte at tilpasse mindstekrav, ”så de blev lidt mere åbne”, og opdelte kontrakterne i mindre leverancekontrakter ”for at give flere leverandører mulighed for at byde”. De godkendte leverandører havde derfor en berettiget forventning om, at der efter et aflyst udbud ville blive åbnet op for en effektiv konkurrence, og der var derfor ikke anledning eller incitament til at igangsætte en specialproduktion af lamper og møbler.

Den korte frist for opstilling af prøvemøbler kan ikke retfærdiggøres under henvisning til, at de godkendte leverandører kunne have valgt at indgå leveringsaftaler med producenterne af de produkter/fabrikater, som regionen har efterspurgt.

Region Hovedstaden har vedrørende påstand 4 gjort gældende, at regionen ved fastsættelsen af fristen for opstilling af prøvemøbler/levering af

vareprøver ikke har fastsat en urimelig kort frist i strid med udbudslovens § 93 og ligebehandlingsprincippet i udbudslovens § 2.

Regionen har nærmere anført, at det af § 93 følger, at der skal fastsættes en passende tidsfrist for indsendelse af tilbud. Tidsfristen skal som minimum overholde minimumsfristen for den pågældende udbudsprocedure, her minimumsfristen for indkøb på et dynamisk indkøbssystem. Minimumsfristen for modtagelse af tilbud på et dynamisk indkøbssystem er 10 dage fra dagen efter regionens afsendelse af opfordringen til at afgive tilbud, jf. udbudslovens § 105, stk. 4.

Regionen har endvidere anført, at minimumsfristen på 10 dage afspejler de fordele, som både regionen og tilbudsgiverne opnår ved anvendelsen af en fuldt ud elektronisk indkøbsproces for varer, der er generelt tilgængelige på markedet, men som dog kan kræve mindre tilpasninger af en leverandørs ”standard”-produkter eller en anden producents produkter. Region Hovedstaden har i de påklagede miniudbud sat en frist for modtagelse af tilbud på 12 fulde kalenderdage. Fristen for indsendelse af vareprøver var på yderligere 2 dage.

Regionen vurderede, at dette var en passende frist for modtagelse af tilbud (og fremsendelse af vareprøver), da alle godkendte leverandører på de dynamiske indkøbssystemer siden efteråret 2018 har haft et indgående kendskab til regionens behov for møbler og lamper til Nordfløjen som følge af de tidligere, annullerede udbud. Selv om kravene til de udbudte møbler og lamper er blevet justeret og tilpasset mellem de forskellige udbudsrunder, kan ingen af de godkendte leverandører gøre gældende, at tilbudsgiverne ikke har været klar over regionens behov og tidsplanen for leveringen af vareprøver.

Ingen af de godkendte leverandører med adgang til udbudsmaterialet har stillet spørgsmål til fristen for levering af vareprøver, hvilket ville have været en naturlig følge, hvis det var en generel udfordring for branchen. Både EFG Bondo A/S og Holmrís B8 A/S har kunnet levere vareprøver af de tilbudte produkter inden for fristen i udbudsbetingelserne. Leverandørerne har som følge af udbudsprocessen forud for de miniudbud, sagen angår, haft ca. ½ år til at indrette sig efter regionens krav og ønsker til møblerne.

Kinnarps A/S har vedrørende påstand 5 – 7 gjort gældende, at klagenævnet som følge af overtrædelserne i påstand 1 – 4 skal annullere tildelingsbeslutningerne.

Region Hovedstaden har vedrørende påstand 5 – 7 under henvisning til det, der er anført ad påstand 1 – 4, gjort gældende, at regionen ikke har overtrådt udbudsretlige regler, og at der derfor ikke er grundlag for annulation.

Kinnarps A/S har vedrørende påstand 8 – 10 gjort gældende, at betingelserne er opfyldt for, at klagenævnet skal erklære de af Region hovedstaden indgåede kontrakter om miniudbud 1 – 3 for uden virkning.

Kinnarps A/S har nærmere anført, at Region Hovedstaden den 14. august 2019 indgik kontrakter med Holmris B8 A/S for alle tre kontrakter omfattet af denne klagesag, selvom klagenævnet ved afgørelse af 19. juli 2019 besluttede at tillægge klagen midlertidig opsættende virkning. Af denne grund og idet regionen efter Kinnarps A/S' opfattelse har handlet i strid med udbudsloven på en måde, der har påvirket Kinnarps A/S' mulighed for at få tildelt kontrakterne, skal klagenævnet erklære kontrakterne for uden virkning og udstede påbud om, at Region Hovedstaden skal bringe kontrakterne til ophør, jf. § 16, nr. 2, og § 17, stk. 1, nr. 2, jf. § 13, stk. 2, i klagenævnsloven.

Kinnarps A/S har endvidere anført, at det forhold, at regionen ønsker levering af møbler og lamper inden for den udmeldte tidsplan, som ifølge regionen er samstemt med færdiggørelsen og ibrugtagningen af Nordfløjen på Rigshospitalet, ikke kan kvalificeres som et væsentligt hensyn til almenhedens interesser, der gør det nødvendigt, at kontrakterne fortsat skal have virkning, jf. lovens § 17, stk. 3.

Det fremgår af udbudsbetingelsernes afsnit 3.2, at møbler og lamper skal leveres i perioden 1. oktober – 15. oktober 2019, og at bygningen skal tages i brug på dette tidspunkt. Af afsnit 5 i de respektive leveringskontrakter for henholdsvis lamper og møbler fremgår imidlertid, at møbler og lamper skal leveres fra den 1. oktober 2019 og frem til december 2019, hvor bygningen skal tages i brug. Af en pressemeddelelse på Rigshospitalets hjemmeside fremgår, at forsinkelser med arbejdet inde i bygningen og udfordringer med at skaffe kvalificerede håndværkere betyder, at indflytningen i Nordfløjen er udskudt til den 26. januar 2020. Skulle kontrakterne blive erklæret for

uden virkning, så regionen er nødt til at gennemføre et nyt udbud inden for de dynamiske indkøbssystemer for henholdsvis lamper og møbler, medfører dette ikke nødvendigvis nogen væsentlig forsinkelse af ibrugtagningen af Nordfløjen på Rigshospitalet. Ibrugtagningen af Nordfløjen er allerede forsinket fra oktober 2019 til januar 2020, uden at dette har skadet almenhedens interesser. Herudover indledte regionen selv med at forsinke klagesagens behandling ved at anmode om udsættelse af fristen for afgivelse af svarskrift vedrørende spørgsmålet om opsættende virkning med 3 ½ uge.

Region Hovedstaden har vedrørende påstand 8 – 10 bestridt, at betingelserne er opfyldt for at erklære de tre indgåede leverancekontrakter for uden virkning.

Regionen har nærmere anført, at regionen ikke har overtrådt udbudsretlige regler. På grund af en ekspeditionsfejl på regionens repræsentants kontor i sommerferien var regionen og dennes repræsentant uvidende om klagenævnets afgørelse af 9. august 2019 om midlertidig opsættende virkning, indtil regionen modtog e-mail 4. september 2019 fra Kinnarps A/S. Hvis regionen havde haft kendskab til afgørelsen, ville den have protesteret mod den midlertidige opsættende virkning samt begrundelsen herfor. Indgåelsen af de tre kontrakter skete i tiltro til, at der ikke var opsættende virkning på dette tidspunkt. Regionen ville ved kendskab til afgørelsen have afventet klagenævnets kendelse om opsættende virkning. Regionen har endvidere med det samme, da delkendelsen kom til regionens kendskab, forsøgt at annullere de allerede foretagne bestillinger. Holmrís B8 A/S har meddelt regionen, at det ikke er muligt at annullere de foretagne ordrer, da indkøb og produktionen af de til regionen tilpassede møbler blev iværksat straks efter modtagelse af ordrene, således at den aftalte leveringstid mellem 1. og 15. oktober 2019 kunne efterleves. Regionen har meddelt Holmrís B8 A/S, at regionen ikke kan modtage levering af møbler m.v., før klagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Regionen har endvidere anført, at klagenævnet tidligere har taget stilling til sager, hvor ordregivers kontraktindgåelse er sket på et tidspunkt, hvor en klage er tillagt midlertidig opsættende virkning, jf. eksempelvis klagenævnets kendelse af 6. januar 2014, KMD A/S mod Aalborg Kommune, hvorefter sanktionen skal stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og det almindelige EU-retlige proportionalitetsprincip. Sanktionen ”uden

virkning” vil i denne sag ikke stå i rimeligt forhold til overtrædelsen eller være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

Leverancekontrakt 3 vedrørende væghængte skriveborde er under tærskelværdien for udbud og er derfor ikke omfattet af udbudslovens afsnit II og III, og kan derfor ikke erklæres for ”uden virkning”.

Såfremt klagenævnet når frem til, at regionen har overtrådt udbudsreglerne, er overtrædelsen ikke af en sådan karakter, at denne har påvirket klagerens mulighed for at få tildelt kontrakten. Endvidere skal kontrakterne opretholdes, da væsentlige hensyn til almenhedens interesser gør det nødvendigt, at kontrakterne fortsat skal have virkning, jf. klagenævnslovens § 17, stk. 3.

Region Hovedstaden har i udbudsmaterialet (og i de tre indgåede leverancekontrakter) stillet krav om, at levering skal ske i perioden 1. oktober til 15. oktober 2019. Ibrugtagning i januar 2020 har været den aftalte tidsplan siden starten af januar 2018. Der vil ikke være tid til at gennemføre nye miniudbud under de dynamiske indkøbssystemer, uden at dette medfører forsinkelse af ibrugtagningen af Nordfløjen i januar 2020. I Kinnarps A/S' tidsestimering er blandt andet ikke indregnet den tid, entreprenører skal anvende til at opsætte loftslamper og reoler, og som IT-afdelingen skal anvende til trækning af kabler og opsætning af PC'er på arbejdspladserne. Alle opgaverne er afhængige af, at lamper, opbevaring og skriveborde leveres som forudsat i regionens tidsplan, for at disse arbejder kan være færdige inden ibrugtagning af Nordfløjen. Hertil kommer, at leveringstiden er afstemt med entreprenørernes færdiggørelse af de indvendige arbejder. Loftmonteringen afventer leveringen af lamper. Leveres lamperne ikke som forudsat, vil der være ekstraarbejder og ekstraøkonomi forbundet med den senere levering, hvor lofter skal tages ned igen, før lamper kan sættes op.

Patienter og medarbejdere skal også forberedes på ibrugtagningen af Nordfløjen. Patienter skal indkaldes til det rette sted, og regionen skal ved planlægningen af operationer m.v. kunne disponere over de rette operationsstuer, opvågningsstuer og -senge, intensivpladser m.v.

De ca. 1500 medarbejdere, der skal arbejde på Nordfløjen, skal varsles i henhold til overenskomsterne forud for overflytning til et nyt arbejdssted. I

tidsplanen er indarbejdet planlagt uddannelse og træning af personalet til det nye udstyr m.v., der er placeret på Nordfløjen. De 1500 medarbejdere er på nuværende tidspunkt varslet om ændringen af arbejdsplads og nye vagtplaner. Uddannelse og træning samt ferieafholdelse er planlagt for medarbejderne.

Erklæres de tre indgåede leverancekontrakter for uden virkning vil det betyde, at regionen skal ændre varslingen for 1500 medarbejdere, der skal ske en ny planlægning af uddannelse og træningsforløb, og regionen skal ved planlægningen af patientforløb finde alternative tider og hospitaler.

Foruden konsekvenserne for patienter og personale på Nordfløjen vil en forsinkelse af ibrugtagningen have økonomiske konsekvenser for regionen. Alene de driftsøkonomiske konsekvenser af en forsinket ibrugtagning vil være et to cifret millionbeløb, og nu udestår levering af lamper, opbevaring og skriveborde som den eneste udfordring til rettidig ibrugtagning af Nordfløjen.

Regionen har oplyst, at det ikke har været muligt at få foretaget præcise beregninger af de økonomiske konsekvenser inden tidsfristen.

Kinnarps A/S har vedrørende påstand 11 gjort gældende, at der er grundlag for at pålægge Region Hovedstaden en alternativ økonomisk sanktion, jf. klagenævnslovens § 19, stk. 2, nr. 2 og 4, såfremt klagenævnet ikke erklærer de indgåede kontrakter for uden virkning, jf. lovens § 16 eller § 17, eller kun erklærer kontrakterne for uden virkning for fremtiden, jf. § 18.

Region Hovedstaden har vedrørende påstand 11 anført, at klagenævnet ikke både kan erklære en eller flere af de indgåede leverancekontrakter for uden virkning (i det hele) og pålægge regionen en alternativ økonomisk sanktion, og at klagenævnet derfor skal pålægge regionen en alternativ økonomisk sanktion i stedet for at erklære de indgåede leverancekontrakter for uden virkning.

Klagenævnet skal ved fastsættelsen af den alternative økonomiske sanktion tage hensyn til den undskyldende omstændighed, der var til stede ved regionens indgåelse af de tre leverancekontrakter, så beregningen af den økonomiske sanktion ikke alene sker ud fra de tre leverancekontrakters økonomiske værdi.

Regionen har endvidere henvist til, at leverancekontrakt 3 er under tærskelværdien for udbud og derfor kan klagenævnet ikke for denne kontrakt pålægge regionen en økonomisk sanktion.

Retsgrundlaget:

Udbudslovens § 40 lyder:

”En ordregiver skal anføre de tekniske specifikationer som defineret i punkt 1 i bilag VII til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EU-Tidende 2014, nr. L 94, side 65) i udbudsmaterialet.

Stk. 2. En ordregiver skal i de tekniske specifikationer fastsætte de egenskaber, som kræves af et bygge- og anlægsarbejde, en tjenesteydelse eller en vare. Ordregiveren kan stille krav til den specifikke proces eller metode for produktion eller levering af de ønskede bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser samt krav angående intellektuel ejendomsret, herunder om overførelse af intellektuel ejendomsret.

Stk. 3. ...

Stk. 4. De tekniske specifikationer skal give økonomiske aktører lige adgang til udbuddet og må ikke bevirke, at der skabes ubegrundede hindringer for, at et udbud åbnes for konkurrence.”

Udbudslovens § 42 lyder:

”En ordregiver må ikke i de tekniske specifikationer, jf. § 40,

1) angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, eller

2) henvise til et bestemt varemærke eller patent eller en bestemt type, oprindelse eller produktion med det resultat, at visse økonomiske aktører eller varer favoriseres eller elimineres.

Stk. 2. En ordregiver kan dog i særlige tilfælde anvende henvisninger som anført i stk. 1, når en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk.

1. En sådan henvisning skal efterfølges af formuleringen eller tilsvarende.”

Udbudslovens § 93 lyder:

”En ordregiver skal fastsætte passende tidsfrister for indsendelse af ansøgninger og tilbud. Fristen for modtagelse af tilbud og ansøgning om deltagelse skal som minimum overholde minimumsfristen for den pågældende udbudsprocedure.

Stk. 2. Forudsætter afgivelse af tilbud besigtigelse af steder eller gennemsyn af bilagsmateriale til udbudsmaterialet hos ordregiveren, skal ordregiveren fastsætte en frist for modtagelse af tilbud, således at tilbudsgiverne kan opnå kendskab til alle de oplysninger, der er nødvendige for at udarbejde et tilbud. Fristen skal være længere end den minimumsfrist, der er angivet i den pågældende udbudsprocedure.

...

I lovforslagsbemærkningerne til udbudslovens § 40 hedder det:

” ...

Det fastsættes i bestemmelsens stk. 1, at ordregiveren skal anføre de tekniske specifikationer i udbudsmaterialet. De tekniske specifikationer fastlægger de krævede egenskaber ved et produkt, en tjenesteydelse eller ved et bygge- og anlægsprojekt, således tilbudsgiverne kan afgive tilbud, der opfylder kravene til den anvendelse, som ordregiveren har behov for.

Ordregiveren kan udarbejde tekniske specifikationer, der gør det muligt at afgive tilbud, som afspejler mange forskellige tekniske løsningsmuligheder, standarder og tekniske specifikationer på markedet, herunder dem, som er udarbejdet på grundlag af ydelseskriterier med tilknytning til produktionsprocedurerne livscyklus og bæredygtighed.

Ordregiveren skal udforme de tekniske specifikationer på en sådan måde, således kunstig indsnævring af konkurrence undgås. Udarbejdelse af de tekniske specifikationer i form af funktionskrav kan ofte gøre det muligt at opnå dette mål på den bedst mulige måde. Funktionskrav kan ofte også fremme innovation i forbindelse med offentlige udbud.

...

I forhold til varer og tjenesteydelser kan ordregiveren eksempelvis fastsætte egenskaber vedrørende kvalitetsniveau, miljø- og klimapræstation, udformning til alle behov, herunder adgang for handicappede, overensstemmelsesvurdering, funktionsdygtighed, brugen af produktet, sikkerhed, dimensioner, herunder forskrifter, der vedrører handelsbetegnelse og terminologi for produktet, symboler, prøvning og prøvningsmetoder, emballering, mærkning og etikettering,

brugsvejledning, produktionsprocesser og -metoder på et hvilket som helst tidspunkt i indkøbets eller tjenesteydelsens levetid samt procedurer for overensstemmelsesvurdering.

De tekniske specifikationer skal være i overensstemmelse med principperne i § 2. Dette kommer blandt andet til udtryk i § 40, stk. 4.

Ordregiveren skal være særlig opmærksom på proportionalitetsprincippet i forbindelse med udarbejdelsen af de tekniske specifikationer, idet ordregiveren i henhold til proportionalitetsprincippet alene kan fastsætte krav, der er proportionale med kontraktens værdi og mål. Som følge heraf kan der alene fastsættes krav, der er nødvendige og passende for gennemførelsen af de tilsigtede formål.

...

I henhold til bestemmelsens stk. 2 skal ordregiver i de tekniske specifikationer fastsætte de egenskaber, som kræves af et bygge- anlægsarbejde, en tjenesteydelse eller en vare. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at de tekniske specifikationer for indkøb af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser kan angå krav til de processer og metoder, der er nævnt i § 163, stk. 2. Det vil sige, at egenskaberne også kan vedrøre den specifikke proces med fremstilling eller levering af eller handel med de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, eller en specifik proces for en anden fase i deres livscyklus. Sådanne tekniske specifikationer skal ikke nødvendigvis udgøre en del af indkøbets materielle indhold, men de skal være forbundet med kontraktens genstand. Som følge heraf er det ikke et krav, at anvendelsen af særlige produktionsmetoder gør sig synlig i selve produktet, men som nævnt skal de skal være knyttet til kontraktens genstand. *Derudover skal disse tekniske specifikationer være proportionale og svare til kontraktens værdi og mål. ...*

Hvis ordregiveren i henhold til § 40, stk. 2, stiller krav til processer og metoder, kan ordregiveren ikke stille så mange og væsentlige krav til den specifikke proces eller metode, at det ønskede indkøb alene kan leveres ved brug af en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, som en bestemt økonomisk aktør leverer. Disse situationer reguleres af § 42.

...

I henhold til bestemmelsen i stk. 4 skal de tekniske specifikationer give økonomiske aktører lige adgang til udbuddet, og må ikke bevirke, at der skabes ubegrundede hindringer for, at et udbud åbnes for konkurrence.

Bestemmelsen medfører, at ordregiveren ved udarbejdelse af de tekniske specifikationer, skal sikre en lige adgang til udbudsproceduren for de økonomiske aktører. Bestemmelsen er et udtryk for ligebehandlingsprincippet i § 2, hvorefter ensartede forhold ikke må behandles forskelligt, og at forskellige forhold ikke må behandles ensartet, medmindre en sådan forskellig behandling er objektivt begrundet og proportionalt. Som følge heraf kan ordregiveren fastsætte

de tekniske specifikationer, således det alene er visse økonomiske aktører, der har adgang til udbuddet, hvis disse krav er saglige. Ensartede økonomiske aktører skal dog have en lige adgang til udbudsproceduren.

Endvidere må ordregiveren ikke i de tekniske specifikationer skabe ubegrundede hindringer for konkurrencen eller på andre måder kunstigt indsnævre konkurrencen.

Som følge heraf vil det alene være muligt for ordregiveren at fastsætte krav til tekniske specifikationer, som har en konkurrencebegrænsende virkning, hvis ordregiveren kan anføre saglige grunde til at stille kravene.” (Fremhævet her).

I lovforslaget hedder det til lovens § 42:

”I det gældende direktiv fastlægger artikel 23, stk. 8, at medmindre kontraktens genstand gør det berettiget, må ordregiveren ikke i de tekniske specifikationer angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, og de må ikke henviser til et bestemt mærke, et bestemt patent eller en bestemt type, til en bestemt oprindelse eller til en bestemt produktion med det resultat, at visse virksomheder eller produkter favoriseres eller elimineres. En sådan angivelse eller henvisning er undtagelsesvis tilladt, hvis en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke kan lade sig gøre ved anvendelse af § 23 stk. 3 og 4.

§ 42 gennemfører direktivets artikel 42, stk. 4, og er, på nær enkelte sproglige ændringer, en videreførelse af artikel 23, stk. 8, i det gældende direktiv. I forhold til artikel 42, stk. 4 er det i § 42, stk. 2 præciseret, at bestemmelsen alene indeholder en undtagelse til hovedreglen om, at der ikke kan henvises til et bestemt fabrikat m.v. Det fremgår af artikel 42, stk. 4, at der kan henvises til et bestemt fabrikat m.v., hvis ”kontraktens genstand gør det berettiget”. Derudover fremgår det af artikel 42, stk. 4, at ”en sådan angivelse eller henvisning er undtagelsesvis tilladt, hvis en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke kan lade sig gøre ved anvendelse af stk. 3.” Det vurderes, at de 2 dele i artikel 42, stk. 4, er forbundet, idet der i andet led henvises til ”en sådan angivelse eller henvisning”. Som følge heraf vurderes det, at de 2 dele i artikel 42, stk. 4 er et led i samme undtagelse, og ikke 2 selvstændige undtagelser med et selvstændigt indhold. Dette betyder, at artikel 42, stk. 4 alene indeholder en undtagelse, hvorefter en ordregiver kan henviser til et bestemt fabrikat m.v., hvis kontraktens genstand gør det berettiget fordi en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke kan lade sig gøre. Det centrale i undtagelsen er herefter, om ordregiveren kan foretage en tilstrækkelig, nøjagtig og forståelig beskrivelse. Med henblik på at skabe en klar regel, er det som følge heraf præciseret i § 42, stk. 2, at ordregiveren kan henviser til fabrikat

m.v., hvis ordregiveren kan foretage en tilstrækkelig, nøjagtig og forståelig beskrivelse.

Efter stk. 1 må ordregiveren som udgangspunkt ikke i de tekniske specifikationer angive eller henvise til en række nærmere angivne forhold.

I henhold til bestemmelsens stk. 1, nr. 1, må ordregiveren ikke henvise til et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de varer eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer.

Ordregiveren må endvidere efter bestemmelsens stk. 1, nr. 2, ikke i de tekniske specifikationer henvise til et bestemt varemærke, et bestemt patent eller en bestemt type, oprindelse eller produktion med det resultat, at visse økonomiske aktører eller varer favoriseres eller elimineres. Dette skyldes, at sådanne henvisninger kan begrænse eller fordreje konkurrencen, samt at det kan blive uigennemsigtigt, hvilke krav ordregiveren stiller til et indkøb.

Hvis ordregiveren har behov for, at et indkøb er kompatibel med ordregiverens eksisterende produkter, kan ordregiveren efter omstændighederne være berettiget til at henvise til det eksisterende produkt, som det ønskede indkøb skal være kompatibel med. I denne forbindelse kan ordregiveren henvise til et specifikt varemærke med henblik på at tydeliggøre ordregiverens behov.

I henhold til bestemmelsens stk. 2 kan ordregiveren i særlige situationer henvise til et bestemt fabrikat eller lignende, jf. § 42, stk. 1, efterfulgt af udtrykket "eller tilsvarende". Dette er alene muligt, hvis ordregiveren ikke kan foretage en tilstrækkelig, nøjagtig og forståelig beskrivelse. Det er ordregiveren, der har bevisbyrden for, at tilstrækkelig, nøjagtig og forståelig beskrivelse ikke er mulig § 41, stk. 1.

Hvis ordregiveren undtagelsesvist ikke kan foretage en tilstrækkelig, nøjagtig og forståelig beskrivelse, jf. § 42, stk. 1, og dermed er berettiget til at henvise til et bestemt fabrikat eller lignende, skal henvisningen være efterfulgt af udtrykket "eller tilsvarende".

Indkøbets kompleksitet eller andre særegne forhold kan undtagelsesvist legitimere en henvisning til et bestemt fabrikat eller lignende, jf. § 42, stk. 1, efterfulgt af udtrykket »eller tilsvarende«, når det ikke er muligt at foretage en tilstrækkelig nøjagtig eller forståelig beskrivelse. Dette kan i visse konkrete situationer være muligt i forbindelse med restaurering af fredede bygninger, hvor der i lovgivningen er et krav om, at bygningens æstetiske udtryk ikke må ændres. I disse situationer kan det ikke udelukkes, at det er relevant at henvise til, at visse produkter skal have en bestemt oprindelse, eller at der skal benyttes en bestemt fremstillingsproces med henblik på at bevare den fredede bygnings karakter. Det forudsættes, at det bestemte oprindelsessted eller den bestemte fremstillingsproces medfører bestemte æstetiske eller andre egenskaber, der ikke kan imødekommes ved en generel beskrivelse af behovet." (Fremhævet her).

I lovforslaget hedder det til § 93:

” ...

Bestemmelsens stk. 1, fastslår, at en ordregiver skal fastsætte passende tidsfrister for indsendelse af ansøgninger og tilbud, og at fristerne som minimum skal overholde minimumsfristerne for den pågældende udbudsprocedure. Hvilken tidsfrist, der er passende i det konkrete udbud, beror på en konkret vurdering. Ordregiveren kan ikke gå ud fra, at minimumsfristerne vil udgøre en passende frist for modtagelse af ansøgninger eller tilbud. Minimumsfristerne er fastsat i § 57, stk. 2-5, § 59, stk. 2 og 3, § 60, stk. 2-6, § 63, stk. 2, § 65, stk. 2, § 68, stk. 5, § 74, stk. 5, og § 76, stk. 2.

Fastsættelse af tidsfristen skal blandt andet ske under hensyntagen til udbuddets og kontraktens kompleksitet, herunder antallet og omfanget af dokumentationskrav og de krævede oplysningers karakter. Ordregiveren kan i forbindelse med fastsættelse af tidsfristen inddrage andre hensyn. Ordregiveren kan være forpligtet til at forlænge fristerne for modtagelse af ansøgninger og tilbud, således at forlængelsen udligner en eventuel tidsmæssig fordel, som økonomiske aktører har opnået som følge af deltagelse i markedsdialogen, jf. § 39.

...” (Fremhævet her).

Klagenævnet udtaler:

De dynamiske indkøbssystemer og miniudbud 1 - 3

Det dynamiske indkøbssystem, som miniudbud 1 (belysning og lamper) angår, er etableret af Region Hovedstaden i henhold til udbudsbekendtgørelse nr. 2018/S 184-415625 af 21. september 2018 med fire godkendte leverandører, herunder Kinnarps A/S.

Efter udbudsbekendtgørelsen skal regionen ”... købe belysning til kontorer, kantiner, venteområder, mødelokaler og lignende ind gennem det dynamiske system. Det drejer sig om både de daglige indkøb af belysning og af belysning i forbindelse med større renoveringer/projekter, som de nye hospitalsbyggerier”.

Det dynamiske indkøbssystem, som miniudbud 2 og 3 (skriveborde og opbevaringsmøbler) angår, er etableret af regionen i henhold til udbudsbekendtgørelse nr. 2018/S 124-281655 af 28. juni 2018 med otte godkendte leverandører, herunder Kinnarps A/S.

Efter udbudsbekendtgørelsen skal regionen "... købe almindelige møbler til kontorer, kantiner, venteområder, mødelokaler og enkelte møbler til patienter, som eksempelvis hvilemøbler ind gennem det dynamiske system".

De iværksatte miniudbud og forløbet af klagesagen

I perioden fra efteråret 2018 til juni 2019 iværksatte regionen fire efter hinanden følgende miniudbudsrunder vedrørende indkøb af de omhandlede møbler og lamper, men alle blev aflyst af regionen begrundet med bl.a. "uhensigtsmæssigheder", "udfordringer" og fejl i udbudsmaterialet.

Den 4. juni 2019 udsendte regionen som led i en ny, femte miniudbudsrunde udbudsmateriale vedrørende miniudbud 1, 2 og 3, som denne sag angår. I udbudsmaterialet indgik en tidsplan, hvorefter der var frist for spørgsmål fra tilbudsgiverne den 12. juni, svarfrist den 14. juni, tilbudsfrist den 17. juni og frist for levering af prøvemøbler og -lamper den 19. juni 2019.

Den 13. juni 2019 meddelte Kinnarps A/S regionen, at virksomheden ikke var i stand til at afgive et konditionsmæssigt og konkurrencedygtigt tilbud. Virksomheden anførte, at de tekniske specifikationer var udformet således, at de reelt kun kunne opfyldes med produkter af ét bestemt mærke/design, nemlig de produkter regionen hidtil havde indkøbt. Kinnarps A/S oplyste endvidere, at fristen for opstilling af prøvemøbler under alle omstændigheder var så kort, at det i praksis alene var en leverandør, der i forvejen havde leveret de pågældende produkter til regionen, som kunne leve op til kravene. Kinnarps A/S opfordrede derfor regionen til at aflyse udbuddet og indlede en ny markedsdialog med henblik på at udforme de tekniske specifikationer på en måde, der ville åbne for "effektiv konkurrence om de udbudte leverancer".

Holmrís B8 A/S, der efter det oplyste er en af flere hidtidige leverandører til regionen, afgav som eneste tilbudsgiver tilbud vedrørende miniudbud 1, to virksomheder, Holmrís B8 A/S og EFG Bondo A/S, afgav tilbud vedrørende miniudbud 2 og 3, og den 1. juli 2019 besluttede regionen at tildele alle kontrakterne til Holmrís B8 A/S.

Af evalueringsrapporten for miniudbud 2 og 3 fremgår, at tilbuddene fra de to tilbudsgivere blev vurderet ens efter underkriteriet Kvalitet og design (50

%), idet der var budt ind med samme produkter, og evalueringen efter underkriteriet Pris (50 %) blev således afgørende.

Kinnarps A/S har oplyst, at virksomheden antager, at Holmris B8 A/S og EFG Bondo A/S hver især udelukkende bød ind med Montana møbler, der af Kinnarps A/S vurderes at være de eneste, som kan opfylde de fastsatte tekniske specifikationer, og at Holmris B8 A/S hidtil har leveret Montana møbler til regionen. Af de ordrebekræftelser, regionen har fremlagt for klagenævnet vedrørende miniudbud 2 og 3, fremgår, at der er bestilt Montana opbevaringsmøbler, Montana hæve-/sænkeborde og HiLow Wall 1 og 2 væghængte hæve-/sænkeborde.

Kinnarps A/S indgav herefter klage til Klagenævnet for Udbud, som ved afgørelse af 19. juli 2019 tillagde klagen midlertidig opsættende virkning. Af afgørelsen fremgik, at klagenævnet vurderede, at klagen havde noget på sig (betingelsen om ”fumus boni juris var opfyldt”). Det blev ved afgørelsen bestemt, at Region Hovedstaden ikke måtte underskrive kontrakt, før klagenævnet havde truffet afgørelse om spørgsmålet om opsættende virkning under klagesagens videre forløb.

Den 14. august 2019 indgik Region Hovedstaden imidlertid kontrakt med Holmris B8 A/S vedrørende alle tre miniudbud. Dette blev først meddelt klagenævnet og Kinnarps A/S den 3. september 2019 kl. 18.28 og således umiddelbart før det tidspunkt – den 5. september 2019 – hvor klagenævnet havde tilkendegivet at ville træffe afgørelse vedrørende spørgsmålet om fortsat opsættende virkning.

Kinnarps A/S nedlagde herefter den 4. september 2019 påstande om uden virkning og om en økonomisk sanktion. Klagenævnet traf samme dag afgørelse om at tillægge klagen fortsat opsættende virkning under klagenavnets videre behandling af sagen. Klagenævnet bestemte herved, at Region Hovedstaden ikke måtte modtage leveringer i henhold de indgåede kontrakter, og at Region Hovedstaden ikke måtte iværksætte nogen form for skridt med henblik på at implementere de indgåede kontrakter.

Region Hovedstadens advokat har i duplikken af 19. september 2019 meddelt, at på grund af en ekspeditionsfejl på advokatens kontor fik hverken regionen eller advokaten meddelelse om klagenavnets afgørelse af

19. juli 2019 om midlertidig opsættende virkning før ved modtagelsen af Kinnarps A/S' mail af 4. september 2019.

Ad påstand 1 - 3

Påstandene angår, om regionen har handlet i strid med udbudslovens § 2 og § 40, stk. 4, hvorefter de tekniske specifikationer skal give økonomiske aktører lige adgang til udbuddet og ikke må bevirke, at der skabes ubegrundede hindringer for, at et udbud åbnes for konkurrence.

Påstandene angår endvidere, om regionen har handlet i strid med lovens § 42. Efter bestemmelsens stk. 1 må en ordregiver ikke i de tekniske specifikationer, jf. § 40, angive et bestemt fabrikat, oprindelse eller fremstillingsproces, som kendetegner de produkter, en bestemt virksomhed leverer. En ordregiver må endvidere ikke henviser til et bestemt varemærke, patent, en bestemt type, oprindelse eller produktion med det resultat, at visse økonomiske aktører eller varer favoriseres eller elimineres. I særlige tilfælde kan en ordregiver dog anvende henvisninger som anført i § 42, stk. 1, når en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke er mulig i henhold til § 41, stk. 1, jf. § 42, stk. 2. En sådan henvisning skal efterfølges af formuleringen ”eller tilsvarende”.

Klagenævnet har særligt vedrørende miniudbud 1 noteret sig, at dette angår indkøb af lamper til almindelige møbler til Nordfløjen på Rigshospitalet, jf. de samtidige miniudbud 2 og 3. Klagenævnet finder under hensyn til de detaljerede mindstekrav og ønsker i forbindelse med indkøbet af lamper, hvor regionen som en del af udbudsmaterialet tillige medtog en såkaldt ”Inspirationsliste” med nærmere specificerede Flos-arbejdslamper og -pendler, at de fastsatte krav og ønsker har været egnede til at begrænse konkurrencen under miniudbuddet. Det påhviler under disse konkrete omstændigheder Region Hovedstaden at løfte bevisbyrden for, at der har foreligget saglige og proportionale grunde for at fastsætte disse bestemmelser i udbudsmaterialet, jf. lovbemærkningerne til udbudslovens § 40.

Region Hovedstaden har ikke løftet denne bevisbyrde. Klagenævnet har lagt vægt på formålet med indkøbet og karakteren og indholdet af de fastsatte ønsker og krav. Det er indgået i vurderingen, at regionen ikke har givet nogen funktionel eller anden saglig begrundelse for de fastsatte krav til længden af lampearmen på arbejdslamperne. Regionen har endvidere

ikke oplyst og specificeret, hvilke andre lamper det kunne være relevant at byde ind med. Det er også indgået, at der var udvalgt fire leverandører i det dynamiske indkøbssystem, men at alene en enkelt virksomhed, Holmris B8 A/S, afgav tilbud. Endvidere er det indgået, at tilbuddet fra denne tilbudsgiver netop indeholdt – som oplyst af regionen i svarskriftet og ved den fremlagte ordrebekræftelse af 2. september 2019 om bestilling af lamper – de Flos-lamper, der var optaget i inspirationslisten.

Regionen har heller ikke løftet bevisbyrden for, at der har foreligget et sådant særligt tilfælde, at det har været nødvendigt at henvise til Flos-lamper for en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand, jf. udbudslovens § 42, stk. 2.

Klagenævnet tager derfor påstand 1 til følge som nedenfor bestemt.

Miniudbud 2 og 3 angår efter udbudsmaterialet indkøb af møbler til samme formål som miniudbud 1. Klagenævnet finder under hensyn til de detaljerede mindstekrav og ønsker ved indkøb af ”almindelige møbler”, jf. udbudsbekendtgørelsen, såsom skriveborde og opbevaringsmøbler, sammenholdt med udbudsmaterialets bestemmelser om garanti for møblernes holdbarhed og den korte frist, der var fastsat for indlevering af tilbud og prøvemøbler, at de fastsatte krav og ønsker i kombination med de fastsatte frister har været egnede til at begrænse konkurrencen under miniudbuddene. Det påhviler under disse omstændigheder Region Hovedstaden at løfte bevisbyrden for, at der har foreligget saglige grunde for at fastsætte disse bestemmelser i udbudsmaterialet, og at kravene er proportionale.

Region Hovedstaden har ikke løftet bevisbyrden for, at kravet om proportionalitet er opfyldt. De overvejelser om regionens behov, som regionen har henvist til som begrundelse for de omtvistede krav, godtgør ikke, at det har været nødvendigt at stille så præcise krav som sket, herunder f.eks. til møblernes kernemateriale, krav der må sammenholdes med de yderligere krav om en langvarig produktgaranti. Kravene må derfor under de foreliggende omstændigheder anses for uproportionale, jf. udbudslovens § 2. Det er indgået i vurderingen, at tilbudsfristen den 17. juni 2019 var på godt 13 kalenderdage efter udsendelsen af udbudsmaterialet, og at fristen for indlevering af prøvemøbler herefter udløb allerede den 19. juni 2019. Det er tillige indgået, at der var udvalgt otte leverandører i det

dynamiske indkøbssystem, men at kun to virksomheder afgav tilbud, og at disse virksomheder ifølge tildelingsbeslutningen bød ind med de samme produkter og derfor fik samme evaluering efter de kvalitative kriterier. Virkningen heraf var i øvrigt, at udelukkende de tilbudte priser blev afgørende for tildelingsbeslutningen. Regionen havde allerede i 2018 identificeret behovet for at indkøbe møbler, og den første af de i alt fem efter hinanden følgende miniudbudsrunder, hvoraf fire som anført blev annulleret af regionen selv, blev iværksat allerede i oktober 2018. Regionen har efter klagenævnets vurdering samlet set haft den fornødne tid til rådighed til at kunne tilrettelægge og gennemføre miniudbuddene med fastsættelse af de nødvendige frister.

Klagenævnet tager på denne baggrund påstand 2 og påstand 3 til følge for så vidt angår den del, der angår overtrædelse af udbudslovens § 40, stk. 4, og § 2, som nedenfor bestemte.

Ad påstand 4

Under hensyn til det, der anført ad påstand 1 – 3 om den konkurrencebegrænsende virkning af udbudsbetingelserne sammenholdt med de fastsatte frister, tages også påstand 4 til følge som nedenfor bestemte.

Ad påstand 8 - 11

Kontrakten vedrørende miniudbud 3

Region Hovedstaden har gjort gældende, at værdien af denne kontrakt er under tærskelværdien for udbud, at kontrakten derfor ikke er omfattet af udbudslovens afsnit II eller III, og at kontrakten derfor ikke kan erklæres for uden virkning.

Klagenævnet lægger efter oplysningerne i sagen til grund, at miniudbud 3 blev iværksat på grundlag af det dynamiske indkøbssystem, der blev etableret ved det begrænsede udbud i henhold til udbudsbekendtgørelse nr. 2018/S 124-281655. Udbudsprocessen i henhold til de fælles miniudbuds-betingelser for miniudbud 2 og 3 foregår elektronisk gennem regionens onlinesystem EU-supply.com (Complete Tender Management, kaldet CTM), jf. udbudslovens § 108 om elektroniske meddelelser i forbindelse med dynamiske indkøbssystemer.

Af de fælles miniudbudsbetingelser af 4. juni 2019 for miniudbud 2 og 3 – og af det, der i øvrigt er oplyst – fremgår, at begge miniudbud angår møbler, der skal bruges til møblering af Nordfløjen på Rigshospitalet.

Anskaffelsen i henhold til miniudbud 3 er således en del af den samlede anskaffelse af møbler og lamper, hvis værdi overskrider tærskelværdien for udbud, og som i overensstemmelse hermed er udbudt efter reglerne i udbudsloven om dynamiske indkøbssystemer med henblik på at tildele kontrakter om konkrete indkøb efter udbudslovens bestemmelser om indkøb i et sådant system.

På den anførte baggrund er også kontrakten, der er indgået på grundlag af miniudbud 3 i det dynamiske indkøbssystem, omfattet af udbudslovens afsnit II.

Betingelserne for at erklære kontrakterne for uden virkning

Region Hovedstaden har ubestridt indgået de tre kontrakter i en periode, hvor klagen i medfør af klagenævnets afgørelse herom havde opsættende virkning, jf. klagenævnens lovens § 12. Kontrakterne, der er omfattet af udbudslovens afsnit II, kan derfor erklæres for uden virkning, jf. lovens § 16, nr. 2.

Da Region Hovedstaden samtidig som anført ovenfor har overtrådt udbudsloven på en måde, der har påvirket Kinnarps A/S' mulighed for at få tildelt kontrakterne, idet overtrædelserne har forhindret virksomheden i at afgive tilbud, følger det imidlertid af klagenævnens lovens § 17, stk. 1, nr. 2, 2. led, at de indgåede kontrakter skal erklæres for uden virkning.

Undtagelsesbestemmelsen i lovens § 17, stk. 2, er ikke relevant, da denne alene gælder for tilfælde, hvor kontrakten skal erklæres for uden virkning efter reglerne i lovens § 17, stk. 1, nr. 3 og 4.

Spørgsmålet er dernæst, om der er grundlag for i medfør af lovens § 17, stk. 3, at undlade at træffe bestemmelse om uden virkning. Efter bestemmelsen kan en kontrakt, der skal erklæres for uden virkning efter § 17, stk. 1, og som ikke er undtaget efter § 4 eller § 17, stk. 2, opretholdes, hvis det på baggrund af en undersøgelse af alle relevante aspekter må konstateres, at

væsentlige hensyn til almenhedens interesser gør det nødvendigt, at kontrakten fortsat skal have virkning.

Miniudbuddene angår indkøb af skriveborde, opbevaringsmøbler og lamper til møblering af Nordfløjen, der er en nyopført del af Rigshospitalet. Det er oplyst, at Nordfløjen vil indeholde 203 senge, 29 intensivsenge, 33 operationsstuer, et intensivafsnit, ambulatorier, billeddiagnostisk funktion, forskning, radiologi, kontorer og auditorier m.v. Af miniudbudsbetingelserne fremgår, at møblerne skal leveres fra den 1. til den 15. oktober 2019. Det er endvidere oplyst, at de første patienter efter planen skal benytte Nordfløjen i januar 2020.

I duplikken har regionen oplyst, at Nordfløjen er forsinket ca. 1 år i forhold til den oprindelige tidsplan, og at ibrugtagning i januar 2020 har været den ”aftalte tidsplan” siden starten af januar 2018. Det er endvidere oplyst, at levering af skriveborde, opbevaringsmøbler og lamper nu er den eneste udfordring i forhold til ibrugtagning af Nordfløjen efter denne tidsplan. Det er oplyst, at patienter skal indkaldes til Nordfløjen, og at Rigshospitalet ved planlægningen af operationer m.v. skal kunne disponere over de rette operationsstuer, opvågningsstuer og intensivpladser m.v. Ca. 1.500 medarbejdere skal arbejde i Nordfløjen, og disse er varslet om ændringen af arbejdsplads og om nye vagtplaner, ligesom der i øvrigt er lagt planer for medarbejdernes uddannelse, træning og ferieafholdelse. Region Hovedstaden har anført, at en sanktion om uden virkning for de tre kontrakter vil have meget alvorlige konsekvenser for patienter og personale med tilknytning til Nordfløjen som følge af den forsinkelse, en sådan sanktion vil medføre. Hertil kommer økonomiske konsekvenser af forsinket ibrugtagning, der ifølge regionen udgør et ”to cifret millionbeløb”.

Kinnarps A/S gjorde allerede tidligt i forløbet regionen opmærksom på de problemstillinger, der udgør grundlaget for den indgivne klage. Regionen har iværksat i alt fem miniudbudsrunder i tiden fra oktober 2018 vedrørende de samme indkøb, hvoraf fire er blevet aflyst af regionen med henvisning til uhensigtsmæssigheder og fejl i udbudsmaterialet og udbud under det forkerte dynamiske indkøbssystem.

I lovbemærkningerne til § 17, stk. 3, i klagenævnsløven (lovforslag nr. L 110, Folketinget 2009-10) henvises til kontroldirektiverne, hvori der bl.a. står:

”Økonomiske interesser i kontraktens effektive virkning kan kun anses som væsentlige hensyn eller uomgængeligt nødvendige krav, hvis det i ganske særlige tilfælde ville have uforholdsmæssige konsekvenser, at kontrakten bliver uden virkning. Økonomiske interesser i direkte tilknytning til den pågældende kontrakt kan imidlertid ikke udgøre væsentlige hensyn til almenhedens interesser. Økonomiske interesser i direkte tilknytning til kontrakten omfatter bl.a. omkostninger som følge af forsinkelser i forbindelse med kontraktens opfyldelse, omkostninger som følge af indledningen af en ny udbudsprocedure, omkostninger som følge af udskiftningen af den økonomiske aktør, der udfører kontrakten, samt omkostninger i forbindelse med de retlige forpligtelser, der følger af, at kontrakten er uden virkning.”

I lovbemærkningerne er endvidere anført, at ”Et væsentligt hensyn til almenhedens interesser kan fx være til stede, hvis den omstændighed, at en kontrakt bringes til ophør, umuliggør opfyldelse af en ordregivers forsyningspligt eller bringer mennesker eller dyrs liv eller sundhed i fare.”

Klagenævnet finder på denne baggrund, at de økonomiske hensyn, Region Hovedstaden har henvist til til støtte for, at kontrakterne ikke erklæres for uden virkning, ikke kan begrunde en sådan afgørelse.

Derimod er hensynet til at undgå sådanne konsekvenser for patienternes sundhed, som ville være en følge af en sanktion om uden virkning, tungtvejende. Når henses hertil og sammenholdt med indholdet af lovbemærkningerne, foreligger der efter klagenævnets vurdering væsentlige hensyn til almenhedens interesser, som gør det nødvendigt, at de indgåede kontrakter fortsat skal have virkning, jf. klagenævnslovens § 17, stk. 3. Det er indgået i vurderingen, at der må antages at være nær sammenhæng mellem leverancerne i henhold til de indgåede kontrakter og muligheden for at igangsætte de centrale funktioner i den nye del af Rigshospitalet uden yderligere, væsentlige forsinkelser.

Påstand 8 - 10 tages derfor ikke til følge.

Klagenævnet for Udbud vil som fastsat i klagenævnslovens § 17, stk. 4, orientere Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Europa-Kommissionen om afgørelsen i medfør af lovens § 17, stk. 3.

Fastsættelse af alternativ sanktion

Efter klagenævnslovens § 18, stk. 2, nr. 2, skal der herefter fastsættes en alternativ sanktion, således som Region Hovedstaden også har anerkendt.

Der er indgået kontrakt i en periode, hvor klagen er tillagt opsættende virkning. De konstaterede overtrædelser er af væsentlig betydning, og kontrakterne opretholdes i deres helhed. På denne baggrund fastsættes en økonomisk sanktion på 460.000 kr., jf. forarbejderne til lovens § 19, stk. 1-3. Klagenævnet har ikke fundet, at der foreligger undskyldende omstændigheder, som gør, at den økonomiske sanktion bør udmåles til et mindre beløb. Det er indgået i vurderingen, at afgørelsen om opsættende virkning blev meddelt til Region Hovedstadens advokat, der var regionens repræsentant under sagen. Beløbet skal betales til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. § 19, stk. 4.

Ad påstand 5 - 7

Som følge af det, der anført ovenfor om uden virkning og om fastsættelse af en alternativ sanktion, tages påstandene om annullation af tildelingsbeslutningerne ikke til følge.

Sagsomkostninger

Klagenævnet har ved fastsættelsen af sagens omkostninger lagt vægt på sagens usædvanlige forløb og på sagens resultat samt på omfanget af det advokatarbejde, der må antages at have været forbundet med Kinnarps A/S' førelse af sagen for klagenævnet, herunder i forbindelse med spørgsmålene om opsættende virkning under klagesagens behandling. Klagenævnet har på denne baggrund fundet, at Region Hovedstaden skal betale 70.000 kr. i sagsomkostninger til Kinnarps A/S, idet værdien af de anfægtede tildelinger og kontrakter på den anførte baggrund ikke kan føre til fastsættelse af et mindre beløb i sagsomkostninger.

Herefter bestemmes:

Ad påstand 1

Region Hovedstaden har handlet i strid med udbudslovens § 40, stk. 4, og § 42 og de grundlæggende principper om ligebehandling og proportionalitet i udbudslovens § 2 ved at fastsætte tekniske specifikationer for det gennemførte miniudbud 1 vedrørende levering af lamper (herunder

mindstekrav til mål og produktgaranti samt ønsker om lamper med ét bestemt design beskrevet med angivelse af produktnavn og navn på designer), der har været egnede til at indsnævre konkurrencen, uden at der har foreligget saglige og proportionale grunde herfor, og uden at der har foreligget et særligt tilfælde omfattet af udbudslovens § 42, stk. 2.

Ad påstand 2

Region Hovedstaden har handlet i strid med udbudslovens § 40, stk. 4, og de grundlæggende principper om ligebehandling og proportionalitet i udbudslovens § 2 ved at fastsætte tekniske specifikationer for det gennemførte miniudbud 2 vedrørende levering af opbevaringsmøbler og skriveborde (herunder mindstekrav til højden og dybden på opbevaringsmøbler, bordpladedybden på skriveborde, farven på hjul, bordpladernes kernemateriale og produktgarantiens længde samt ønsker til bordenes vandring og yderligere produktgaranti), der har været egnede til at indsnævre konkurrencen, og som ikke har været proportionale.

Ad påstand 3

Region Hovedstaden har handlet i strid med udbudslovens § 40, stk. 4, og de grundlæggende principper om ligebehandling og proportionalitet i udbudslovens § 2 ved at fastsætte tekniske specifikationer for det gennemførte miniudbud 3 vedrørende levering af væghængte skriveborde (herunder mindstekrav til bordpladernes kernemateriale og produktgarantiens længde samt ønsker til bordenes vandring), der har været egnede til at indsnævre konkurrencen, og som ikke har været proportionale.

Ad påstand 4

Region Hovedstaden har handlet i strid med udbudslovens § 93 og ligebehandlingsprincippet i udbudslovens § 2 ved at fastsætte en frist for levering af prøvemøbler som led i afgivelsen af tilbud på levering af lamper, opbevaringsmøbler, skriveborde og væghængte skriveborde (miniudbud 1-3), der er urimeligt kort og har givet den vindende tilbudsgiver en væsentlig konkurrencemæssig fordel.

Klagen tages ikke til følge med hensyn påstand 5 – 10.

Ad påstand 11

Region Hovedstaden skal til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen betale en økonomisk sanktion på 460.000 kr. Beløbet skal betales inden 8 uger fra afsigelse af denne kendelse.

Region Hovedstaden skal i sagsomkostninger til Kinnarps A/S betale 70.000 kr., der betales inden 14 dage efter modtagelsen af denne kendelse.

Klagegebyret tilbagebetales.

Michael Ellehauge

Genpartens rigtighed bekræftes.

Tanja Rosendahl Bøtke
fuldmægtig